

Bilag 7

Forvaltnings kommentarer til høringssvarene fra den offentlige høring af tillæg 2025 til spildevandsplan 2018

14-03-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 3764

Dokumentnummer i F2
183684

Sagsnummer eDoc
2025-0062931

Indhold

Kapitel 1. Indledning	4
Kapitel 2. Oversigt over høringssvar	5
Kapitel 3. Resumé og besvarelse af høringssvar	7
A2.1X Revideret beskrivelse for bassinvolumener til reduktion af overløb langs Harrestrup Å	7
Borger (høringssvar 2)	7
Borger (høringssvar 10)	10
Brønshøj-Husum Lokaludvalg	10
Borger (høringssvar 16)	15
Vanløse Lokaludvalg	18
Borger (høringssvar 20)	20
Borger (høringssvar 21)	21
Grundejerforeningen Danas Park	23
Borger (høringssvar 23)	34
Borger (høringssvar 24)	35
Borger (høringssvar 25)	41
Borger (høringssvar 27)	43
A3.3 Regnvandsledning i Bispebjerg Bakke, BIR 7.5	46
Bispebjerg Lokaludvalg	46
A3.5 Norrecco A/S B-vej prøvestenen – ejerforhold	46
By & Havn	46
A3.6 Strandvænget-tunnelen – forventet arealpåvirkning på Levantkaj	46
By & Havn	46

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

A3.7 Planlægning af fremtidige kloakeringsforhold for Prøvestenen og omkringliggende arealer	47
By & Havn	47
A4.10 Ny ledning til reduktion af overløb fra Pumpestation Strandvænget og kapacitetsudfordringer i Borgervænget	47
Kirk Kapital A/S	47
B.130 Tillæg 7 til lokalplan 301 Ørestad Nord	49
Amager Vest Lokaludvalg	49
Miljøpunkt Amager	49
B.132 Midlertidig indsats til forebyggelse af øgede overløb i forbindelse med byudvikling i Tingbjerg	50
Brønshøj-Husum Lokaludvalg	50
Vanløse Lokaludvalg	50
B.133 Separatkloakering af Kløverparken	51
By & Havn	51
K1.70x.1 Supplerende arealreservationer til Svanemøllen Skybrudstunnel	51
Bispebjerg Lokaludvalg	51
K1.89X Justering af K1.89 Hans Tavsens Park VEL26	52
Nørrebro Lokaludvalg	52
K1.96 Skybrudsprojekt, Lersø Parkallé, BIR 9.4	53
Bispebjerg Lokaludvalg	53
Nørrebro Lokaludvalg	53
K1.97 Skybrudsprojekt, Tryggevej og Vanløse Skatebane, KV43	54
Vanløse Lokaludvalg	54
K1.101 Peder Lykkes Vej AM22	54
Amager Vest Lokaludvalg/ Miljøpunkt Amager	54
Grønordsskollegiet – grundejer	55
K2.53 Grønne veje i Grundejerforening Forfatterkvarteret	56
Borger	56
K2.54 Grønne veje i Grundejerforening Fruebjergvej	56
Bispebjerg Lokaludvalg	56
R2 Udløbsledningen U1 fra Renseanlæg Lynetten - analyse af muligheder for fremtidig udledning	56
By & Havn	56
R3 Omlægning af nødoverløb fra Renseanlæg Lynetten	57
By & Havn	57

Generelle bemærkninger	57
Østerbro Lokaludvalg	57
Vesterbro Lokaludvalg	57
Kapitel 4. Sammenfattende vurdering	59

Kapitel 1. Indledning

Københavns Kommune har den 17. december 2024 sendt udkast til tillæg 2025 til spildevandsplan 2018 i offentlig høring, til den 23. februar 2025, den offentlige høring er sket via publicering på "Bliv hørt".

Denne hvidbog forholder sig til de bemærkninger, der er indkommet skriftligt i høringsperioden. Hvidbogen indeholder en oversigt over de modtagne høringssvar samt Teknik- og Miljøforvaltningens vurdering af de indkomne bemærkninger. Høringssvarene er grupperet efter hvilket projekt de omhandler.

Formålet med hvidbogen er at få en afklaring af, om der skal ske ændringer i projektbeskrivelserne inden projekttillægget, vedtages endeligt af Teknik og Miljøudvalget.

Kapitel 2. Oversigt over høringssvar

Der er i høringsperioden indkommet 23 høringssvar. Høringssvarene kan l ses i deres fulde længde på hjemmesiden på www.blivhoert.kk.dk

De modtagne høringssvar er oplyst i nedenstående oversigt i forhold til de projekter, som høringssvarene omhandler.

	Lokaludvalg	Organisationer	Grundejere	Borgere
A2.1X Revideret beskrivelse for bassin-volumener til reduktion af overløb langs Harrestrup �	X		X	X
A3.3 Regnvandsledning i Bispebjerg Bakke, BIR 7.5	X			
A3.5 Norrecco A/S B-vej prøvestenen - ejerforhold			X	
A3.6 Strandv�ngetunnelen - forventet arealpåvirkning på Levantkaj			X	
A3.7 Planlægning af fremtidige kloakeringsforhold for Prøvestenen og omkringliggende arealer			X	
A4.10 Ny ledning til reduktion af overløb fra Pumpestation Strandvænget og kapacitetsudfordringer i Borgervænget			X	
B.130 Tillæg 7 til lokalplan 301 Ørestad Nord	X	X		
B.132 Midlertidig indsats til forebyggelse af øgede overløb i forbindelse med byudvikling i Tingbjerg	X			
B.133 Separatkloakering af Kløverparken			X	
K1.70x.1 Supplerende arealreserver	X			

tioner til Svanemøllen Skybruds-tunnel				
K1.89X Justering af K1.89 Hans Tavsens Park VEL26	X			
K1.96 Skybrudsprojekt, Lersø Parkallé, BIR 9.4	X			
K1.97 Skybrudsprojekt, Tryggevældevej og Vanløse Skatebane, KV43	X			
K1.101 Peder Lykkes Vej AM22	X	X	X	
K2.53 Grønne veje i Grundejerforening Forfatterkvarteret				X
K2.54 Grønne veje i Grundejerforening Fruebjergvej	X			
R2 Udløbsledningen U1 fra Renseanlæg Lynetten - analyse af muligheder for fremtidig udledning			X	
R3 Omlægning af nødoverløb fra Renseanlæg Lynetten			X	
Generelle bemærkninger	X			

Kapitel 3. Resumé og besvarelse af høringssvar

A2.1X Revideret beskrivelse for bassinvolumener til reduktion af overløb langs Harrestrup Å

Der er afgivet 12 høringssvar om projektet, heraf 2 fra lokaludvalg, 9 fra borgere og 1 fra en grundejerforening.

Forvaltningen har bedt HOFOR kommentere disse høringssvar. I det følgende fremgår de enkelte høringssvar og HOFORs bemærkninger til høringssvarene. For enkelte høringssvar har forvaltningen suppleret HOFORs bemærkninger. De afgivne høringssvar har ikke givet anledning til ændringer i spildevandsplantillægget.

Borger (høringssvar 2)

Høringssvar:

Høringssvar angående Forslag til plantillæg 2025 til Spildevandsplan 2018.

Jeg ønsker at gøre indsigelse til udvidelsen af det planlagte bassin ved Spangen. Med den seneste udvidelse af bassinets størrelse, samt oplysningerne om brug af kran hen over de omkringliggende huse osv., bliver det endnu mere tydeligt at dette projekt ikke hører hjemme i et stille villakvarter. Bortkørsel af 16.400 m³ jord modsvarer minimum 1.000 store lastbilkørsler, og hertil kommer så tilkørsel af beton, grus, maskiner og materialer. Dette skal ske på smalle veje med mange parkerede biler, og en del blød trafik i form af børn på vejene. I øjeblikket er HOFOR i gang med at anlægge nedsivningsbede på alle vejene, hvilket yderligere begrænser pladsen. Man skulle måske have ventet med nedsivningsbede til bassinet var anlagt? Det kan ydermere nævnes at Københavns Kommune i perioden mellem projektets annoncering og prøveboringerne annoncerede, at de ville opføre et nyt underjordisk affaldssorteringsanlæg på selvsamme grund! Dette blev dog droppet efter protester. Er der ingen overordnet planlægning?

Sikring mod overløb til Harrestrup Å er naturligvis prisværdigt. Men dette projekt virker ude af proportioner i forhold til antallet af overløb om året, både økonomisk og i forhold til indvirkningen på området. Nu har vi jo prøveboringerne i frisk erindring, og de skabte en del kaos med arbejdernes biler parkeret alle vegne samt kørsel med store lastbiler med anhænger, hvilket forårsagede ødelagte hjørner, kantstene og fliser.

Vi mener også HOFOR skylder information om alternative løsninger og/eller lokationer. Problemerne med overløb skyldes jo regnvand, og med henblik på hvordan regnvand adskilles og holdes på overfladen andre steder, kan det undre at man her mener at forsinkelsesbassiner er

løsningen. Vores grundejerforening arbejdede i flere år sammen med HOFOR om et projekt omkring skybrudveje til regnvand med sænkninger og regnvandsoverløb til åen. Dette blev bare droppet uden yderligere forklaringer. Og bassinet ved Spangen er tilsyneladende for småt inden det er anlagt, så måske alternative lokationer burde overvejes. Det kunne f.eks. være parken ved Slotsherrensvej/Krogebjerg, hvor der er langt mere plads samt direkte adgang fra Slotsherrensvej.

HOFORs svar til borgeren

Tak for dit hørings svar. Vi har i nedenstående forsøgt at svare på din henvendelse:

Du spørger til hvorfor det er blevet besluttet at udvide bassinet, hvorfor placeringerne der er valgt, er blevet valgt, hvilke alternativer der er blevet undersøgt samt om projektet er proportionalt. Udvidelsen i forhold til tidligere skyldes, at det har vist sig teknisk muligt og HOFOR derfor kan sikre at sænke antallet af overløb til det af spildevandsplanen 2018 krævede antal ved UH14. Den tidligere løsning havde krævet større fremtidige tiltag i oplandet. Det betyder, at en flytning af projektet, vil kræve endnu større bassiner og tunneler.

For at reducere udledningerne af regn- og spildevand fra kloakken har HOFOR sammen med Københavns Kommune grundigt vurderet og undersøgt flere løsningsforslag. Her har HOFOR set på hensyn til løsningens robusthed, prisen, anlægstiden og gener blandt naboer. Processen har involveret et omfattende analysearbejde af flere alternative løsningsforslag udført af HOFOR, hvor relevante afdelinger i Københavns Kommune har bidraget i en referencegruppe. HOFOR er kommet frem til at underjordiske bassiner er den bedste løsning af det specifikke problem med overløb til Harrestrup Å i dette område. Det skyldes, at HOFOR vurderer, at denne løsning er den billigste, samt den hurtigste at designe og etablere. Det er den løsning der medfører overordnet set færrest gener for naboer/er mindst indgribende i forhold til privat ejendom og den løsning der er mest fleksibel og robust imod fejldimensionering.

HOFOR kan fremhæve tre mulige løsninger som er fravalgt, da de ikke løste opgaven. Det gælder:

- LAR (Lokal Afledning af Regnvand) og separering af regn- og spildevand. Det ville kræve separatkloakering af stort set hele oplandet, hvor veje i området skulle graves op og grundejere separatkloakere på egen grund. Desuden ville der med den løsning stadig være behov for etablering af bassiner til rensning af regnvandet inden udledning til åen. Det ville tage længere tid at gennemføre, være mere indgribende og markant dyrere, også for grundejere.
- En samlet tunnelbassinløsning er fravalgt, da det i det konkrete tilfælde er markant dyrere, mere tidskrævende, mindre bæredygtigt, medfører større risici og vurderes at medføre flere nabogener. Der er kun valgt én tunnelforbindelsesledning mellem bassinerne på Damhusengen for at forbinde dem.

- Decentrale bassiner er fravalgt, da de er dyrere, vurderes at medføre flere nabogener og rent afløbsteknisk er en dårligere løsning.

Fravalget af alternative løsninger vil blive uddybet i miljøkonsekvensrapporten, som HOFOR forventer kan sendes i politisk behandling i sensommeren.

Du udtrykker bekymring for at der skal bruges kran på projektet.

Kranen vil som udgangspunkt ikke blive brugt på en måde der er til gene for områdets beboere. HOFOR forventer, at kranen vil være en tårnkran, men det kan også være en anden type. En tårnkran vil svinge rundt. Når den svinger rundt over din ejendom, så er det som udgangspunkt uden byrde – altså uden last. Dette kan for eksempel være hvis det blæser. Hvis kranen svinger ind over din have uden last, betyder det ikke, at du ikke kan bruge din have. Det skyldes, at udlæggerarmen, skal kunne svinge frit rundt og dermed til tider kunne være hen over haver. Det er ikke et problem, så længe der ikke er last med. Hvis HOFOR får brug for at kranen skal svinge ind over din matrikel med last, vil dette blive aftalt med dig i forvejen.

Det vil være muligt for projektets naboer at benytte deres haver undervejs i byggeriet. Det er dog korrekt, at der vil være en kran tilknyttet byggepladsen.

Du udtrykker desuden bekymring for kørsel til og fra byggepladsen, samt hvordan dette vil påvirke kvarterets bløde trafikanter.

HOFOR er opmærksomme på den påvirkning der uundgåeligt vil være, når der forekommer en øget til- og frakørsel af store køretøjer i området, og har stort fokus på bl.a. bløde trafikanter. Som en del af miljøkonsekvensvurderingen har HOFOR udført forskellige test og undersøgelser af trafikken i området. Resultaterne af disse belyses i miljøkonsekvensrapporten. Det kan desuden oplyses, at HOFOR har et strategisk samarbejde med CO-PI forpligtet, hvor de forpligter sig til at bruge el-drevne maskiner, når det giver mening og er muligt.

Der vil under anlægsarbejderne være en helt anden fast form på arbejderne, end hvad der oplevedes under de geotekniske borer. Da anlægsarbejderne har en mere langvarende karakter, betyder det at der vil være en struktur på arbejdskørsel. Det vil være nødvendigt for at den fremtidige entreprenør kan udføre arbejderne sikkert og effektivt.

HOFOR er i dialog med Danas Park og PKP Regnvandsteknik i forbindelse med planlægningen af områdets regnbede. Regnbedene anlægges så transport kan komme igennem området.

Du spørger ind til hvorfor skybrudsvejen, som der var dialog om tidligere, ikke længere er på tegnebrættet.

Skybrudsvejen var ikke en løsning på udfordringerne med overløb til Harrestrup Å. Den skulle bortlede skybrudsvand til åen for at mindske oversvømmelsesrisiko og forventedes ikke at have en reel effekt på spildevandsudledningen til Harrestrup Å. Undersøgelser viste desuden, at det var uhensigtsmæssigt at lede skybrudsvand på overfladen igennem viadukten under S-banen og videre ned mod åen. HOFOR gav info til

grundejerforeningen Danas Parks bestyrelse i forbindelse med nedlæg-
gelsen af projektet.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen tager høringssvaret og HOFORs svar til borgeren til efter-
retning og har ikke supplerende bemærkninger. Der er ikke foretaget
ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

Borger (høringssvar 10)

Høringssvar:

Jeg er imod forslaget idet byggeriets størrelse allerede inden udvidelse
kommer til at påvirke lokal området ufattelig meget med lastbiler, trans-
port af bygge maskiner både ødelægger vejene, fortov og klimaet. Lo-
kalområdet har de sidste 2 år været vidne til vejarbejde i hele lokalområ-
det pga. af nedgravning af fiber i hele området og igangværende af 57
regnbede. Vores fortov er blevet smadret og vejene er blevet beskadi-
get og vores nabolag er blevet en byggeplads som gør at børnene ikke
kan lege på vejene pga. trafik og risikoen for at blive kørt ned af den
øgede trafik i lokalområdet. Støj og os har været til stor gene for alle i
området.

HOFORs svar til borgeren

HOFOR er opmærksom på projekterne i området, og vil arbejde for, at
projektet generer så lidt som muligt. Af denne grund er det også emner
HOFOR beskæftiger sig med i miljøkonsekvensvurderingen, som skal
godkendes af Københavns Kommune. HOFOR har desuden haft fokus
på reetablering.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen tager høringssvaret og HOFORs svar til borgeren til efter-
retning og har ikke supplerende bemærkninger. Der er ikke foretaget
ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

Brønshøj-Husum Lokaludvalg

Del af høringssvar, der vedrører projektet (HS15):

Brønshøj-Husum Lokaludvalg har behandlet plantillægget på møder i
såvel byudviklingsudvalget som miljøudvalget i både januar og februar,
samt lokaludvalgsmødet den 30. januar. I den forbindelse har vi også
været i dialog med de to berørte grundejerforeninger, GF Danas Park
og GF Slotsfruens Vænge. Lokaludvalget har informeret bredt om hø-
ringen i relation til (...) A2.1X - Revideret beskrivelse for bassiner til re-
duktion af aflastninger langs Harrestrup Å (...).

Vedr. spangen (UH14)

Brønshøj-Husum Lokaludvalg har behandlet plantillægget på møder i såvel byudviklingsudvalget som miljøudvalget i både januar og februar, samt lokaludvalgsmødet den 30. januar. I den forbindelse har vi også været i dialog med de to berørte grundejerforeninger, GF Danas Park og GF Slotsfruens Vænge. Lokaludvalget har informeret bredt om høringen i relation til de to områder i bydelen, der er omfattet af plantillægget

Brønshøj-Husum Lokaludvalg har længe haft fokus på de miljøskadelige konsekvenser af kloakopblandet regnvand fra overløbsbygværker, især U11 i Fæstningskanalen og UH14 ved Spangen, hvor sidstnævnte årligt udleder op til 250.000 m³ forurenet vand til Harrestrup Å. Lokaludvalget mener, at regnvand principielt bør afkobles fra kloaksystemet og efter rensning ledes mod naturarealer, men erkender samtidig, at de nuværende udledninger til Harrestrup Å er uholdbare. Derfor støtter lokaludvalget i den aktuelle situation byggeriet af et bassin, selvom vi principielt foretrækker en samlet overfladeløsning. Vi savner dog stadig de modelberegninger, som vi efterlyste i 2023, der dokumenterer, at overfladeløsninger (som fremgår af plantillæggene i 2021 og 2022) ikke vil kunne bidrage med de samme reduktionsmængder som en bassinløsning.

Lokaludvalget har været dialog med de to berørte grundejerforeninger Slotsfruens Vænge og Danas Park. Repræsentanter for begge foreninger udtrykker stor bekymring for de gener som anlægget vil medføre i relation til lastbiltrafik og støj. Gener som forventes blive større nu hvor bassinvolumenet er vokset med knap 4.000 m³. Lokaludvalget ønsker en beskrivelse af omfanget af gener.

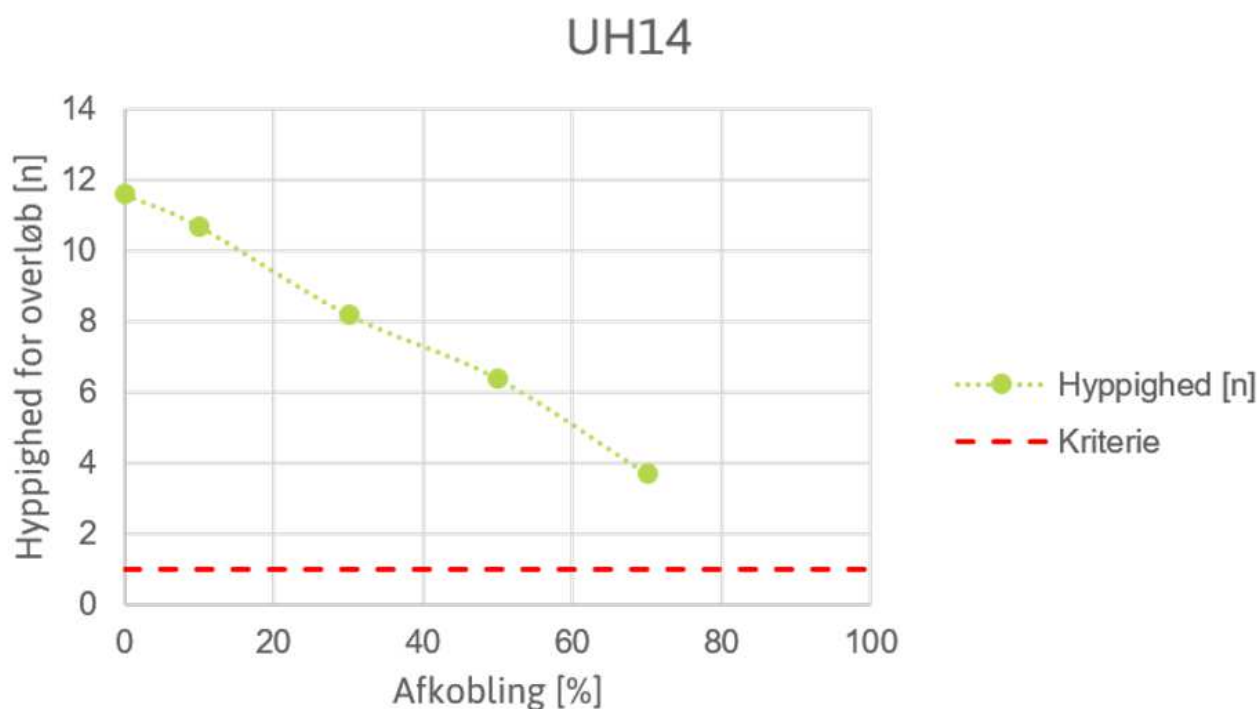
Afslutningsvis vil lokaludvalget gerne fremhæve vigtigheden af en tæt dialog og godt samarbejde med de relevante aktører for at finde de mest bæredygtige og langsigtede løsninger, herunder foreslår vi emissionsfri arbejdsredskaber, som forurener mindre og støjer mindre. Vi håber, at vores bemærkninger og spørgsmål vil blive taget i betragtning i det videre arbejde med plantillægget, og ser frem til at modtage de efterspurgte modelberegninger.

HOFORs svar til Brønshøj-Husum Lokaludvalg

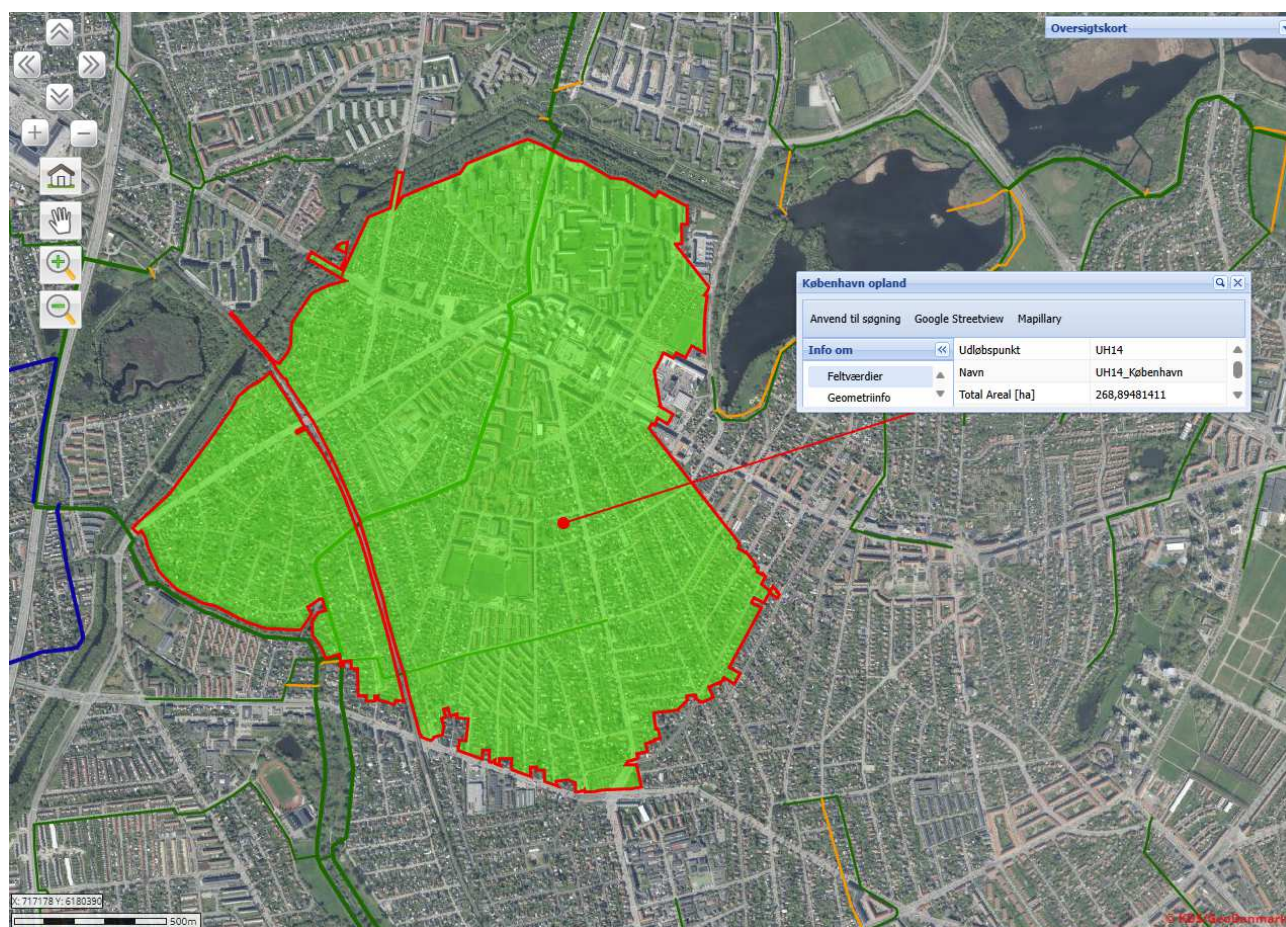
HOFOR har gennemført en analyse af aflastningerne langs Harrestrup Å (overløbsbygværker UH10-UH14) med en hydraulisk model. Den hydrauliske model blev kalibreret på baggrund af flow- og niveaumålinger i afløbssystemet til at repræsentere de virkelige (observerede forhold) så realistisk som muligt. Dernæst blev der gennemført en analyse af overløbsfrekvens som funktion af graden af afkobling/separering i oplandet med anvendelse af lokale, historiske regndata fra Spildevandskomiteens regnmålersystem. Resultatet for overløbsbygværk UH14 kan ses af nedenstående figur.

Det ses heraf at selv hvis 70 % af oplandet separeres vil der statistisk set stadig være næsten 4 aflastninger om året. På denne baggrund konkluderede HOFOR, at det i praksis ville kræve en fuldstændig separering af oplandet (dvs. størstedelen af Husum jf. nedenstående kort) for at komme ned på målsætningen jf. Københavns Kommunes spildevandsplan (som er 1 aflastning om året). Lignende konklusioner blev set for de øvrige overløbsbygværker langs Harrestrup Å.

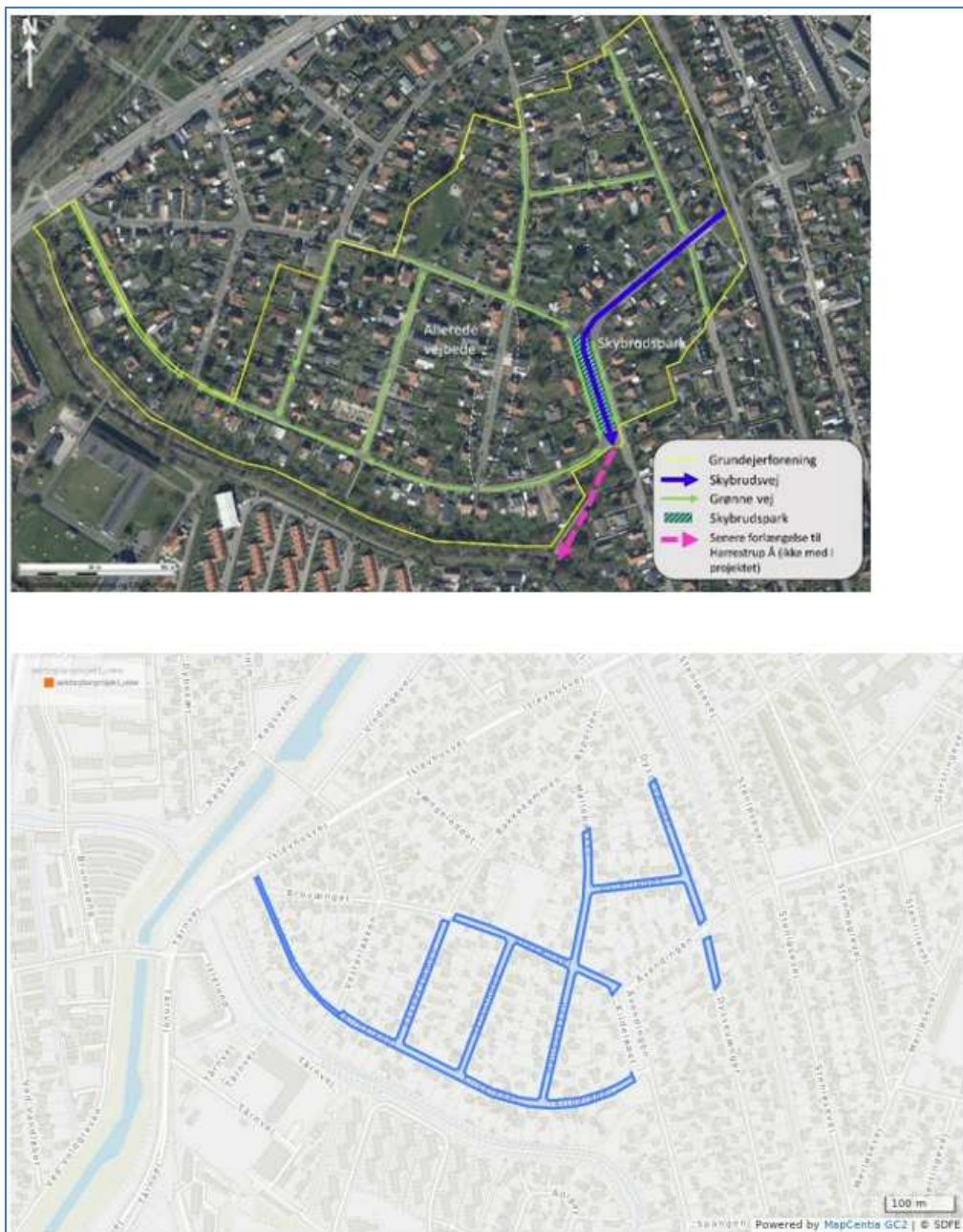
HOFOR deler lokaludvalgets ønske om at afkoble overflader fra fællessystemet og investerer derfor sideløbende med bassinprojektet i grønne bede, som håndterer regnvand uden om fælleskloakken, herunder vejbedene beskrevet i projekttillæg 2022 under projektet "Grundejerforeningen Danas Park" samt vejbede i øvrige grundejerforeninger i området (herunder det færdigt anlagte Slotsfruensvænge). Dette bidrager til at klimatilpasse afløbssystemet og modvirke klimforandringernes effekt på aflastningerne. Ift. at udlede separat regnvand til Harrestrup Å bemærker HOFOR, at vilkår for en sådan udledning ville indebære, at regnvandet skulle forsinkes og renses først, hvilket også ville kræve etablering af større bassinanlæg.

Resultat af hydraulisk analyse af afkobling/separeringens effekt på frekvensen for overløb ved overløbsbygværk UH14.

Opland til overløbsbygværk UH14.

Fra Spildevandsplaner 2021 og 2022 omkring skybrudsløsninger.

Når miljøkonsekvensrapporten er færdigbehandlet politisk og sendes i offentlig høring, vil det være muligt at læse mere om HOFORs håndtering af blandt andet gener, støj og trafik, men projektet har et generelt fokus på at sænke støj og gener, herunder trafikgener, så meget som muligt.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen tager høringssvaret og HOFORs svar til lokaludvalget til efterretning og har ikke supplerende bemærkninger. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

Borger (høringssvar 16)

Høringssvar:

Vi ønsker at opponere mod Spildevandsplanen 2018 for Københavns kommune, da vi er bekymrede for:

1. Skader på vores hus på grund af kraftig fundering grundet rystelser og vibration
2. Ekspropriation af matriklen
3. Ændringer af jordforholdene, så vores hus sætter sig
4. Destruering af flora og fauna
5. Midlertidig og længerevarende inddragelse af vores matrikel
6. Støjgener fra byggepladsen da vi har husdyr, og vi arbejder vekslende tider af døgnet med behov for ro og hvile i dagtiden
7. Øget forurening grundet massiv til- og frakørsel af store køretøjer
8. Usikkerhed i at bevæge sig i kvarteret, særligt for børn, grundet den øgede trafik og manglende udsyn
9. At dyrelivet indskrænkes - herunder flagermusene
10. Blokering af ind- og udkørsel fra carport og garage, da store biler fylder vejen
11. Manglende mulighed for at bruge vores have grundet mulig kranføring, og evt. inddragelse af hegn, som omgiver haven, og dermed sikrer vores husdyr sikkert terræn

Deslige ser vi os uforstående overfor, at der aktuelt bliver lavet regnbede i området, når I snarest påtænker at påbegynde Jeres projekt, da der er stor risiko for, at vejbedene ødelægges.

HOFORs svar til borgeren

Tak for dit høringssvar. HOFOR har nedenfor besvaret de stillede spørgsmål:

1. HOFOR vil i forbindelse med et anlægsprojekt altid forholde sig til risikoen for vibrationer, rystelse og sætninger, både ud fra skrøbeligheden af bygninger og særlige jordbundsforhold. Dette gøres gennem flere tiltag, herunder fotoregistrering inden opstart og opsætning af vibrationsmålere på udvalgte bygninger/huse. Alt i forhold til dette gennemgås i miljøkonsekvensrapporten.

Det kan desuden oplyses, at der i anlægsfasen monitoreres for bl.a. vibrationer for at sikre der ikke forsages skade på naboejendomme. Der opsættes et antal vibrationsmålere på de nærmeste bygninger som overvåger vibrationer 24/7. Disse vibrationsmålere sender en alarm til entreprenøren hvis vibrationerne når et fastsat alarmniveau. Alarmniveauet sættes noget lavere end de grænseværdier der er for vibrationer. For anlægsfasen, vurderes vibrationerne i forhold til Miljøstyrelsens vejledninger og Københavns kommunes forskrift for midlertidige bygge- og anlægsarbejder. Hvis entreprenøren modtager en alarm, stoppes arbejdet og der laves de ændringer der skal til for at overholde grænseværdierne for vibrationer i det videre arbejde.

Som nabo til projektet vil du opleve støj, støv og vibrationer fra kørsel og maskiner. HOFOR vil gøre, hvad vi kan for at minimere aktiviteterne, så

de forstyrrer dagligdagen så lidt som muligt, samtidig med at opgaven løses.

2. Projektet har, i tillægget til Spildevandsplanen, tilføjet *muligheden* for at etablere en række sikkerheds- og miljømæssige forhold og foranstaltninger. Det påvirker nogle matrikler – enten midlertidigt eller permanent. Samtidigt er det vigtigt at notere, at eventuelle ekspropriationer skal godkendes af ekspropriationskomiteen, samt at det er Københavns Kommune der styrer processen. Den konkrete påvirkning for den enkelte grundejer fremgår af tillægget til spildevandsplanen og er ikke noget der kan konkretiseres i svarene til høringssvarene, da disse er anonyme.

Du må ikke bygge større byggerier og udgravninger, der kan påvirke jordtrykket på bassinerne. HOFOR ønsker at sikre, at selve bassinerne - de store underjordiske konstruktioner - ikke bliver belastet af omfattende byggeaktiviteter på naboarealerne. Det kan fx være dybe parkeringskældre eller større højhusbyggerier med dybe fundamenter. Hvis der bliver bygget sådanne byggerier på nabogrundene, vil det betyde et øget eller skævt jordtryk ind på de underjordiske spildevandsbassiner og det kan beskadige dem. For at undgå det kan HOFOR få behov for at indføre en såkaldt rådighedsindskrænkning på din grund/ejendom, som tinglyses på matriklen. Den vil alene gælde for eventuelle planer som fx større infrastrukturanlæg, metrobyggeri eller hvis bebyggelsesbestemmelserne for jeres boligområde skulle ændre sig markant. Det kunne fx være hvis det pludselig blev muligt at bygge i mere end fem etager. Sådanne ændringer vurderes umiddelbart at være usandsynlige for jeres boligområde.

Du må derfor fortsat bygge (hus, carporte, skure mv.) i overensstemmelse med de muligheder for bebyggelse, som eksisterer på din ejendom i dag. En eventuel permanent servitut/rådighedsindskrænkning vil således ikke betyde en reel begrænsning eller indskrænkning af dine nuværende muligheder for din grund.

HOFOR ønsker at sikre, at de forestående bygge- og anlægsaktiviteter ikke udgør en sikkerhedsrisiko for byggepladsens naboer. Det kan blive nødvendigt at løfte byggematerialer ind over din matrikel, og i det tilfælde, kan det blive nødvendigt at afspærre dele af din have. På alle byggepladser i denne størrelse er der brug for en kran. Det er dog endnu for tidligt at vurdere, hvilken type, der bliver aktuel. Dette vil kun ske efter orientering af dig som grundejer.

Ydermere kan dele af din have blive brugt til ekstra støj- og støvafskærmning, hvis der indgives ønske herom. Dette afklares i dialog mellem dig som nabo og byggeledelsen. I sådan et tilfælde vil dit hegn eventuelt skulle inddrages. Dette reetableres efterfølgende.

3. Her henvises til svaret på spørgsmål nr. 1, da dette bliver besvaret i forbindelse med gennemgangen af skader på hus.

4. Der er i forbindelse med Miljøkonsekvensrapporten gennemført talrige undersøgelser for at belyse dyre- og plantelivet, sådan at projektet kan tage hensyn til dette. Dyrelivet er undersøgt over flere år og i de an-

befalede sæsoner. Ligeledes er træer ved alle projektområder undersøgt og vurderet efter stand, levetid, bevaringsværdighed og derefter værdisat ud fra København Kommunes retningslinjer. Der er generelt ikke fundet nogle kritisk forhold, men der vil blive fældet og genplantet træer. Alt dette gennemgås i Miljøkonsekvensrapporten.

5. Her henvises til svaret på spørgsmål nr. 2, da dette bliver besvaret i forbindelse med gennemgangen af ekspropriationsprocessen.

6. HOFOR overholder Københavns kommunes reglement for støj og gener. Dette kan du læse nærmere om [her](#). Når Miljøkonsekvensrapporten er færdigbehandlet politisk og sendes i offentlig høring, vil det være muligt at læse mere om HOFORs håndtering af dette, men projektet har et generelt fokus på at sænke støj og gener så meget som muligt.

7. og 8. HOFOR er opmærksomme på den påvirkning der uundgåeligt vil være, når der forekommer en øget til- og frakørsel af store køretøjer i området, og har stort fokus på bl.a. bløde trafikanter. Som en del af miljøkonsekvensvurderingen har HOFOR udført forskellige test og undersøgelser af trafikken i området. Resultaterne af disse belyses i miljøkonsekvensrapporten. Det kan desuden oplyses, at HOFOR har et strategisk samarbejde med CO-PI forpligtet, hvor de forpligter sig til at bruge el-drevne maskiner, når det giver mening og er muligt.

9. Her henvises til svaret på spørgsmål nr. 4, da dette bliver besvaret i forbindelse med gennemgangen af miljøkonsekvensrapporten.

10. HOFOR har forståelse for, at naboerne til projektet skal kunne komme til og fra deres boliger. Derfor har HOFOR ikke i sinde at blokere for ud og indgange, såvel som carporte. Hvis det skulle ske, vil det altid være efter forudgående aftale med grundejere. I tilfælde af at det alligevel skulle ske, eller andre dag til dag problematikker, kan disse tages med HOFORs byggeledelse på byggepladsen.

11. Her henvises til svaret på spørgsmål nr. 2, da dette bliver besvaret i forbindelse med gennemgangen af ekspropriationsprocessen. Bygherre skal sikre byggepladsen mod at rotter kan kravle under hegnene, samt garantere, at affald håndteres i en grad hvor det ikke tiltrækker rotter. Derfor forventer HOFOR ikke, at der er en øget risiko for, at kæledyr finder vej til byggepladsen. HOFOR stiller krav til at chauffører kører forsvarligt, herunder tager hensyn til mennesker, såvel som dyr, når de færdes i området.

Vejbedene er i øvrigt anlagt sådan at arbejdsførsel kan komme igennem området.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen tager høringssvaret og HOFORs svar til borgeren til efterretning – og har lidt supplerende bemærkninger i forhold til spørgsmålet om påvirkning af projektets berørte matrikler. Forvaltningen er klar over, at midlertidig anvendelse af private arealer er et indgribende forhold for de berørte borgere. Der laves kun kommunale planer med forslag om en sådan arealanvendelse, hvor det skønnes nødvendigt. I dette

tilfælde er projektet nødvendigt for væsentligt at reducere overløb af regnvandsopblandet spildevand til Harrestrup Å og dermed leve op til statens vandområdeplaner og EU's vandrammedirektiv.

De omtalte påvirkninger af private matrikler vil under alle omstændigheder, selv efter vedtagelse af Plantillæg 2025, fortsat kun kunne foretages enten ved frivillige aftaler mellem parterne eller ved en ekspropriationsproces. Forvaltningen skal bemærke, at ekspropriation kun gennemføres, hvis der foreligger en forudgående selvstændig politisk godkendelse af ekspropriation for projektet og anlægsprojektet har en almen samfundsmæssig interesse, som fx at reducere overløb o.lign. Ved en eventuel ekspropriationsproces vil de berørte beboere blive parts-hørt, inden kommunen træffer en afgørelse.

I det omfang en grundejer pålægges byrder som følge af projektet, fx i form af midlertidig/permanent arealafståelse eller sikkerhedsservitutter, vil grundejer modtage fuld erstatning jf. reglerne om ekspropriation. Grundejere vil da blive indkaldt til åstedstedsforretning og have mulighed for at påklage eventuelle erstatningsspørgsmål til en taksationskommission jf. procedurereglerne for dette i kap. 10 i lov om offentlige veje og kap. 8 i lov om miljøbeskyttelse. Eventuelle klager over ekspropriationens lovlighed vil skulle rettes til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Forvaltningen har herudover ikke supplerende bemærkninger. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

Vanløse Lokaludvalg

Del af høringssvar, der vedrører projektet (HS19):

Vanløse Lokaludvalg takker for muligheden for at komme med bemærkninger til høringen vedr. Forslag til plantillæg 2025 til Spildevandsplan 2018.

Naturen i Vanløse er meget omfangsrig og varieret med flere parker og grønne områder. Det er unikt, at vi i Vanløse er omkranset af grønne områder, der udover Damhussøen og Damhusengen tæller Grøndalsparken, Krogebjerg Parken, Bellahøjmarken og Rødkildeparken. I den forbindelse arbejder Vanløse Lokaludvalg i regi af bydelsplanen blandt andet for, at der skabes artsdiversitet samt at der tænkes biodiversitet ind i de klimatilpasningsprojekter, der er planlagt i bydelen. Høringssvaret er skrevet på baggrund af en drøftelse i den nedsatte ad hoc-gruppe samt deltagelse i inddragende møder og aktiviteter omkring Projekt Spangen (...) fra foråret 2023 til efterår 2024.

I forhold til Projekt Spangen er Vanløse Lokaludvalg blevet inviteret til og har deltaget i alle HOFOR's møder og arrangementer siden 2023. Vanløse Lokaludvalg havde desuden inviteret HOFOR med til lokaludvalgsprojektet "Damhustræf" den 1. september 2024 med det formål at facilitere en dialog mellem deltagerne og HOFOR omkring projektet.

Der var stor interesse fra de deltagende i at blive klogere på projektet, ligesom HOFOR var meget glade for de mange input de fik med hjem.
(...)

Vanløse Lokaludvalg oplever således at være blevet inddraget i begge processer og kan i forlængelse heraf anbefale vedtagelse af de 3 nedenstående projekter der vedrører Vanløse med følgende bemærkninger og spørgsmål:

A2.1X - Revideret beskrivelse for bassiner til reduktion af aflastninger langs Harrestrup Å

De tre delprojekter omhandler håndtering af overløb ved Spangen, der er beliggende i Brønshøj-Husum, et stort kammer ved Jyllingevej og et mindre ved Vanløse Byvej, der kan reducere overløbene af kloakvand til Harrestrup Å til ét pr. år. Herved mindskes samtidig udløbene til havnen betydeligt. Vanløse Lokaludvalg har følgende spørgsmål til projektet:

- **Det store kammer ved Jyllingevej og det mindre kammer ved Toftøjevej/Vanløse Byvej**

Arbejdsproces - En byggeproces med til- og frakørsel af enorme mængder jord og beton vil belaste et i forvejen stærkt trafikbelastet område.

Hvordan har man tænkt sig at styre bortkørslen af opgravet jord, så den forstyrrer trafikken på Jyllingevej og den lokale trafik på Vanløsebyvej mindst muligt især i myldretiden og kan transporten ske med el-lastbiler?

Materialevalg - anvendelse af store mængder beton er af byggebranchen anerkendt som en af de mest problematiske og klimabelastende byggemetoder. Vanløse Lokaludvalg mener, at arbejdsproces og materialevalg bør være mindst muligt miljø- og CO₂-belastende og vil i den forbindelse gerne sikre sig, at løsningen er tidssvarende.

Kan der bruges alternative materialer, som ikke er så CO₂-belastende som beton?

- **Forbindelsesrøret mellem de to kamre**

Vanløse Lokaludvalg vægter, at der er taget videst muligt hensyn til naturværdierne på Damhusengen inkl. træernes rodsystemer.

HOFORs svar til Vanløse Lokaludvalg

HOFOR har som bygherre fokus på at entreprenørerne byder ind med bæredygtige tiltag, herunder materialesammensætning. HOFOR er desuden opmærksomme på den påvirkning der uundgåeligt vil være, når der forekommer en øget til- og frakørsel af store køretøjer i området, og har stort fokus på bl.a. bløde trafikanter. Som en del af miljøkonsekvensvurderingen har HOFOR udført forskellige test og undersøgelser af trafikken i området. Resultaterne af disse belyses i miljøkonsekvensrapporten. Det kan desuden oplyses, at HOFOR har et strategisk samarbejde med CO-PI forpligtet, hvor HOFOR forpligter sig til at bruge el-drevne maskiner, når det giver mening og er muligt.

Forbindelsesrøret under Damhusengen er valgt, da det er en dyb tunnel der ikke vil påvirke træernes rodsystemer, modsat en gravet løsning, som tidligere blev undersøgt og fravalgt af HOFOR og Københavns Kommune af denne årsag.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen tager høringssvaret og HOFORs svar til lokaludvalget til efterretning og har ikke supplerende bemærkninger. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

Borger (høringssvar 20)

Høringssvar:

Høringssvar, forslag til plantillæg 2025 til Spildevandsplan 2018.
Ang. spildevandsprojekt Spangen

Da dette projekt blev fremlagt, fremstod det som sympatisk men også ekstremt problematisk: At grave og bortskaffe jord fra et 12.500m³ stort hul på en lille græsplæne midt på en villavej - og herefter støbe et bassin på stedet.

Et gigantisk projekt i et kvarter med notorisk smalle veje, og som vil kræve mere end 1000 ture igennem området med lastbil alene for at hente og bortskaffe jorden. Her oveni kommer så transport af materialer til beton.

Nu er projektet blevet forøget til 16.400 m³ - det vil sige, at der skal udgraves, bortskaffes og støbes over 30 procent mere. Dette vil belaste lokalområdet med yderligere trafik og i længere tid - og i mellemtiden er tilkørselsvejene blevet forsynet med regnvandsbede til at opsamle overfladevand. Endnu et sympatisk projekt, som der har været stor lokal opbakning til uagtet at det besværliggør trafik og parkering voldsomt.

Den betragtelige udvidelse af det i forvejen massive anlægsarbejde sammenholdt med de nu meget stramme tilkørselsforhold gør, at projektet bør genovervejes.

Som andre har bemærket i høringssvar, ligger der blot få hundrede meter længere nede ad vandløbet et stort, åbent og lettilgængeligt område i Krogebjergparken med direkte adgang fra den på dette sted 4-sporede Slotsherrensvej. Her vil kunne anlægges byggeplads med langt færre påvirkninger af omgivelserne.

Det er muligt, at der er jordbundsforhold, der har ført til, at Spangen er blevet foretrukket som lokation for bassinet. Men jeg vil opfordre til, at man i det samlede beregninger medtager de massive gener det skitse-rede projekt vil have på lokalområdet i flere år.

HOFORs svar til borgeren

Tak for dit høringssvar. Du kan finde en besvarelse af dit spørgsmål i nedenstående.

Du udtrykker en bekymring for transport af materialer i området. HOFOR er opmærksomme på den påvirkning der uundgåeligt vil være, når der forekommer en øget til- og frakørsel af store køretøjer i området. Som en del af miljøkonsekvensvurderingen har HOFOR udført forskellige test og undersøgelser af trafikken i området. Resultaterne af disse belyses i miljøkonsekvensrapporten. Det kan desuden oplyses, at HOFOR har et strategisk samarbejde med CO-PI forpligtet, hvor de forpligter sig til at bruge el-drevne maskiner, når det giver mening og er muligt.

Desuden stiller du dig undrende over for udvidelsen af bassinet. Udvidelsen i forhold til tidligere skyldes, at det har vist sig teknisk muligt og HOFOR dermed kan sikre at sænke antallet af overløb til det af spildevandsplanen 2018 krævede antal ved UH14. Den tidligere løsning havde krævet større fremtidige tiltag i oplandet. Det betyder, at en flytning af projektet, vil kræve endnu større bassiner og tunneler.

Du spørger ind til hvad der ligger til grund for valget af Spangen-bassinets (UH14) placering. Historisk er kloakken bygget op med udledningspunkter til Harrestrup Å, hvorfor disse punkter ligeledes er hydrauliske knudepunkter. Det er derfor nødvendigt for at fange vandet umiddelbart inden eller direkte ved udledningspunkterne. Dette, samt behovet for ubebyggede arealer, er de mest kritiske parametre i bassinernes placeringer. Hvis placeringerne flyttes markant, vil de ikke have den samme effekt eller vil være signifikant dyrere. HOFOR har gennemarbejdet mange forskellige løsningsmodeller. Når det store område ved Krogebjergparken ikke er blevet valgt til UH14 Spangen bygværket skyldes det, at det ligger syd for et af udledningspunkterne, og derved ligger efter et udledningspunkt.

HOFOR overholder Københavns kommunes reglement for støj og gener. Dette kan du læse nærmere om [her](#). Når Miljøkonsekvensrapporten er færdigbehandlet politisk og sendes i offentlig høring, vil det være muligt at læse mere om HOFORs håndtering af dette. Projektet har et generelt fokus på at sænke støj og gener så meget som muligt.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen tager høringssvaret og HOFORs svar til borgeren til efterretning og har ikke supplerende bemærkninger. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

Borger (høringssvar 21)

Høringssvar:

Jeg ønsker at opponere mod spildevandsplanen spangen HU14 2018 for Københavns kommune.

Første gang jeg hørte om projektet Spangen HU14 på hjørnet af Åveningen og kildeløbet i Brønshøj. Skrev jeg også et høringssvar da der var tale om at der skulle laves et bassin 12.500 m³. Da jeg mener at det

er et gigantisk projekt i et villakvarter som har smalle vej hvor der skal kører store lastbiler som skal bort skaffe jord fra projektet.

Det vel kræve mere end 1000 ture igennem vores villakvarter. Det vil der komme kørsel med materialer til projektet.

Nu vil man så lavet bassinet større til 16.400m³. Det vil betyde mere tung kørsel i vores villa kvartet.

1. Støjgener fra byggepladsen.
2. Øget forurening pga. massiv til og frakørsel af store tunge køretøjer.
3. Dårlig trafikforhold for børn, voksen, på cykel og gående som skal krydse området til og fra skole og arbejde.
4. At dyrelivet bliver påvirket i området.
5. Udfordringer med de trafikale forhold som at man ikke kan komme ind med sin bil til sit hus.

Den betragtelige udvidelse projekt af det forvejen massive anlægsarbejde sammenholdt med de nu meget stramme tilkørselsforhold gør, at projektet bør genovervejes.

Som andre har skrevet i deres høringssvar, er der blot få hundreder meter længer nede af vandløbet er der et stort åbent område ved Krogebjergparken (se vedhæfte fil) med direkte adgang ud til den 4-sporet Slotsherrensvej.

Her ville der kunne anlægges en byggeplads som vil havde langt færre påvirkninger for beboer i området.

Og som har bedre til og fra kørsel muligheder som ikke kommer til at påvirke cyklister og gående i området i sammen omfang.

jeg håber på kraftigste at i genovervejer dette voldsomme anlægsprojekt UH14 Spangen.

HOFORs svar til borgeren

Tak for dit høringssvar. Du kan finde en besvarelse af dit spørgsmål i nedenstående.

1. HOFOR overholder Københavns kommunes reglement for støj og gener. Dette kan du læse nærmere om [her](#). Når Miljøkonsekvensrapporten er færdigbehandlet politisk og sendes i offentlig høring, vil det være muligt at læse mere om HOFORs håndtering af dette. Projektet har et generelt fokus på at sænke støj og gener så meget som muligt.

2, 3 og 5. HOFOR er opmærksomme på den påvirkning der uundgåeligt vil være, når der forekommer en øget til- og frakørsel af store køretøjer i området. Som en del af miljøkonsekvensvurderingen har HOFOR udført forskellige test og undersøgelser af trafikken i området. Resultaterne af disse belyses i miljøkonsekvensrapporten. HOFOR er i den forbindelse opmærksom på skoleveje og at bløde trafikanter skal kunne færdes sik-

kert i områderne nær byggepladserne. Det kan desuden oplyses, at HOFOR har et strategisk samarbejde med CO-PI forpligtet, hvor de forpligter sig til at bruge el-drevne maskiner, når det giver mening og er muligt.

HOFOR har forståelse for, at naboerne til projektet skal kunne komme til og fra deres boliger. HOFOR designer trafikafviklingen ud fra at genere ud og indgange, herunder carporte, mindst muligt. Hvis ens indkørsel skulle blive blokeret, vil det altid være efter aftale med grundejere. I tilfælde af at det alligevel skulle ske, eller andre dag til dag problematikker kan disse tages med HOFORs byggeledelse på byggepladsen.

4. Der er i forbindelse med Miljøkonsekvensrapporten gennemført talrige undersøgelser for at belyse dyre- og plantelivet. Dyrelivet er undersøgt over flere år og i de anbefalede sæsoner. Ligeledes er træer ved alle projektområder undersøgt og vurderet stand, levetid, bevaringsværdighed og derefter værdisat ud fra København Kommunes retningslinjer. Der er generelt ikke fundet nogle kritisk forhold, men der vil blive fældet træer. Alt dette gennemgås i Miljøkonsekvensrapporten.

Historisk er kloakken bygget op med udledningpunkter til Harrestrup Å, hvorfor disse punkter ligeledes er hydrauliske knudepunkter. HOFOR er derfor nødt til at fange vandet umiddelbart inden eller direkte ved udledningpunkterne. Dette, samt behovet for ubebyggede arealer, er de mest kritiske parametre i bassinernes placeringer. Hvis placeringerne flyttes markant, vil de ikke have den samme effekt eller vil være signifikant dyrere. HOFOR har gennemarbejdet mange forskellige løsningsmodeller. Når det store område ved Krogebjergparken ikke er blevet valgt til UH14 Spangen bygværket skyldes det, at det ligger syd for et af udledningpunkterne.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen tager høringssvaret og HOFORs svar til borgeren til efterretning og har ikke supplerende bemærkninger. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

Grundejerforeningen Danas Park

Høringssvar (HS22):

Grundejerforeningen Danas Park

Høringssvar vedr. anlægsprojekt for 16400 m³ stort forsinkelsesbassin til styring af kloakspildevand, ved hjørnet af Kildeløbet / Åvendingen (Spangen U 14) Plantilæg 2025. Som del af den samlede spildevandsplan 2018 for København.

Dette høringssvar er for store deles vedkommende identisk med, eller har hentet inspiration fra, vores tidligere høringssvar, som er afgivet i

første høringsfase, inden den ekstreme udvidelse af størrelsen på projektet. Her nævnt, fra 12500 til 16400 m³.

Det er umiddelbart foreningens opfattelse, at der er tale om et projekt der har til hensigt at styre behandlingen af spildevand i København. Således at der ikke, ved store regnmængder, sker kloakoverløb til bygningsmassen, veje og naturområder. Det ser vi naturligvis positivt på.

Til gengæld er der en række forhold omkring projektet, som foreningen er særdeles bekymret og kritiske overfor.

Grundejerforeningen er stadig ikke informeret om begrundelsen for at skifte strategi, således at der ikke længere arbejdes med afledning af overfladevand, som tidligere var planlagt.

Høringsfristen har været urimelig kort. Den kritisk udemokratiske og mangelfulde kommunikation mellem kommunen/Hofor og den enkelte berørte grundejer, samt de berørte grundejerforeninger vedrørende projektet, er selvfølgelig stadig stærkt problematisk.

Planlovens § 26, stk. 1, nr. 1, angiver tydeligt, at kommunalbestyrelsen "samtidig" med offentliggørelse af et forslag til lokalplan, skal give skriftlig underretning herom til "ejerne af de ejendomme, der er omfattet af forslaget" – i dette tilfælde gælder det helt indlysende dem, der får deres ejendom eksproprieret. Samme paragrafs stk. 1, nr. 2 angiver, at dette også gælder "ejerne af ejendomme uden for forslagets gyldighedsområde.... i den udstrækning, hvor forslaget efter kommunalbestyrelsens skøn, har væsentlig betydning for dem".

Det er vores opfattelse, at kommunalbestyrelsen selvfølgelig burde have skønnet, at også de grundejere i kvarteret, der bor tæt på den planlagte byggeplads, dagligt benytter vejene og området og ikke kan undgå at blive påvirket af støj, støv og lastbilsførsel etc. selvfølgelig er i en situation, hvor projektet har væsentlig betydning.

Der er altså tale om en klar overtrædelse af Planlovens § 26 stk. 1, nr. 1 og sandsynligvis også nr. 2, når ingen af os er blevet orienteret samtidig med offentliggørelsen af Projekttillæg 2023/2024/2025.

Det er helt uforståeligt og en overtrædelse af Miljøvurderingsloven, at der ikke er lavet en VVM. Dette er stadig ikke udført og bliver ved forespørgsel henvist til et senere tidspunkt i projektet. Dette er uacceptabelt. Det vil være endog meget svært at afvise projektet med henvisning til VVM-redegørelsen, når den kommer så sent i projektet at store indledende udgifter allerede er forbrugt og således vil være tabt.

Derfor er vi **endda** stærkt kritiske overfor, at vi ikke tidligere i høringsfasen er blevet inddraget.

Den midlertidige ekspropriation af enkelte grundejeres ejendom, nu desuden i nogen grad permanent, lever ikke op til nødvendighedskravet i gældende regler. Der er ved denne udvidelse af projektet, som

sagt, bestemt permanente begrænsninger i anvendelsesmulighederne for enkelte berørte grundejere. Hvorvidt dette er sket efter reglerne og om de enkelte grundejere er stillet en passende erstatning i udsigt, et p.t. uklart.

Vi er derudover stærkt kritiske på en række punkter, som vil fremgå nedenfor.

Når der udføres projekter af denne størrelse, anser vi det ligeledes for naturligt at der opstår en række udfordringer i processen.

Det er grundejerforeningens opgave og ansvar at vedligeholde veje, fortove, kantsten, brønde, fællesarealer etc. Der er derfor en naturlig og stærk bekymring for den påvirkning, et projekt af denne ekstreme størrelse vil have på samme. Og foreningerne har deraf, selvsagt nogle krav.

Derfor følger her den mest presserende liste over fokuspunkter i den anledning.

Liste over opmærksomhedspunkter og grundlag for krav til processen ved udgravning og etablering af spildevandsbassin på kommunens areal i Danas park / Slotsfruens Vænge, desuden Kransager villaby

- Den manglende VVM-redegørelse skal straks iværksættes.
- Trafikgennemgang inden projektstart – Hvor må de mange lastbiler køre? – hvordan er der sørget for sikkerhed i forbindelse med skole- og institutionsvej for de mange børn? Bør der ensrettes og eller lysreguleres? Hvordan sikres det at der sanktioneres overfor vognmænd/chauffører hvis de givne forskrifter ikke overholdes? Kan der udøves projektstop som en konsekvens af væsentlig fravigelse af ovenstående?
- Belastningen af de berørte veje og fortove samt kloak og vejbrønde forventes at blive så voldsom/ekstrem, at det ikke efterfølgende er nok at renovere, men i det overvejende, vil være nødvendigt med en egentlig nyetablering. Projektets størrelse taget i betragtning bør udgiften til denne alene hvile på bygherren. I den endelige projektplan skal det være nøje præciseret, således at der ikke efterfølgende kan opstå diskussion om udgiftens placering.
- Sikkerhedsvurdering og sikring.
- Løbende i projektet vil der uundgåeligt være en voldsom forurening af lokalområdet bl.a. med jord. Der bør løbende ofte foretages rengøring, dels med kost, dels med opskovling, dels ved spuling – herunder oprensning af vejbrønde løbende for samme. I denne sammenhæng skal løbende forstås som dagligt i forhold til fejning og opskovling, mindst ugentligt i forhold til spuling, dog oftere ved behov.
- Trafikstøj. Hvordan skal trafikken med mere end 2000 lastbiler i udførelsesperioden reguleres? Hvad siger VVM redegørelsen? *(Beregningen antages som følger: $16400 \text{ m}^3 \times 1,25 = 20500 \text{ m}^3$ delt på lastbiler af $12 \text{ m}^3 = 1708,3$ lastbiler (konservativ omregning ved opgravning) her kun medtaget jord ud af foreningerne. Hvilke materialer og hvilket udstyr der skal ind i foreningen, både permanent og midlertidigt er p.t. ukendt.*

- Der bør aftales bestemte tidsrammer for de gener, der måtte følge af projektet – hvor tidligt og sent må der arbejdes – med hvilken støjbelastning.
- Hvilke rammer aftales for gener for den enkelte grundejer, der er nærtliggende projektet? Her tænkes bl.a. på støj, skader på hus og grund m.v. Med projektets udvidelse og den påtænkte anvendelse af kraner, må der opstilles præcise rammer, for anvendelse, afskærmning og afklaring af gener for de berørte grundejere.
- Der forventes at være ordnede forhold for de medarbejdere der skal udføre projektet (uanset af hvem og hvordan de måtte være ansat) således, at der ikke i processen opstår situationer hvor "der f.eks. urineres i parker og lokalområdet i det hele taget" forstået som alle arealer i de berørte grundejerforeninger.
- Der skal udarbejdes en kommunikationsoversigt til grundejerne i de 3 grundejerforeninger, hvor disse oplyses om projektets størrelse, tidsmæssige ramme, mulige gener etc. etc. Denne plan skal vedligeholdes og suppleres løbende evt. med en særlig SOME-kommunikation.
- Tidsramme for projekt – kommunikeret.
- Miljøhensyn. Hvad siger VVM undersøgelsen? –Flora og fauna. Arkæologiske udgravninger up front inden projektstart?
- Ønskes "Rotunden" og andre grønne områder i grundejerforeningen anvendt til oplagsplads/depot? I givet fald til hvilken leje?
- Hvis rotunden og øvrige grønne områder i grundejerforeningen anvendes, skal de genetableres i det hele taget samt desuden i dybden (jorden tager skade, hvis der bliver kørt på det med store tunge maskiner), det understøtter den biodiversitetsplan, som Københavns Kommune lægger op til ved uddeling af midler i Biodiversitetspuljen." Der skal skabes mulighed for anlæggelse af sammenhængende parkområder.
- Der skal gennemføres en afsluttende gennemgang af de berørte områder, til sluttelig udbedring af de opståede skader.
- Det er afgørende for foreningen at vi har en kontakt fra/til Hofo der er aftaleberettiget således at erstatning og leje etc. Kan aftales med de ansvarlige der er udpeget. Det er afgørende at de aftaler der laves, ikke kan/skal sendes til godkendelse i, et for foreningen ukendt, sted i organisationen, og derefter afvises.
- Foreningen har haft stor succes med at afsætte mandtimer, inde i projektet, til bestyrelsens arbejde, i forhold til et andet værende projekt om regnbede. (som er Hofo bekendt) Det betyder p.t. at der er afsat 15.000,- kr. til at bestyrelsen sender en repræsentant til byggemøderne, således at der er en direkte løbende kontakt mellem bestyrelsen og projektet. Dette i et markant mindre projekt. Dette er en ordning vi gerne ser kopieret.
- Der er ved projektets udvidelse, fornyet begrundelse for at vurdere nøje, om projektet i det hele taget, er proportionalt. Således forstået, at det vurderes om det er rimeligt at gennemføre så stort og belastende projekt, i så beboelsesnære områder.

Bestyrelsen i grundejerforeningen Danas Park har på baggrund af ovenstående stadig den opfattelse, at høringsfristen skal forlænges, indtil der er udført en tilfredsstillende VVM- undersøgelse af hele projektet.

Således på vegne af Grundejerforeningen "Danas parks" bestyrelse.

HOFORs svar til grundejerforeningen

Tak for jeres høringssvar. Det vil blive besvaret i nedenstående:

I kommenterer på, at grundejerforeningen ikke er blevet informeret om skift af strategi.

HOFOR informerede grundejerforeningen om baggrunden for skiftet pr mail i 1. februar 2022 og grundejerforeningens daværende formand kvitterede for denne mail 5. februar 2022. Grundejerforeningens bestyrelse kan efter ønske få eftersendt denne korrespondance.

Grundene til fravalget af tre løsningsmodeller:

For at reducere udledningerne af regn- og spildevand fra kloakken har HOFOR sammen med Københavns Kommune grundigt vurderet og undersøgt flere løsningsforslag. Her har HOFOR set på hensyn til løsningens robusthed, prisen, anlægstiden og gener blandt naboer. Processen har involveret et omfattende analysearbejde af flere alternative løsningsforslag udført af HOFOR, hvor relevante afdelinger i Københavns Kommune har bidraget i en referencegruppe. HOFOR er kommet frem til at underjordiske bassiner er den bedste løsning af det specifikke problem med overløb til Harrestrup Å i dette område. Det skyldes, at HOFOR vurderer, at denne løsning er den billigste, samt den hurtigste at designe og etablere. Det er den løsning der medfører overordnet set færrest gener for naboer/er mindst indgribende i forhold til privat ejendom og den løsning der er mest fleksibel og robust imod fejldimensionering.

HOFOR kan fremhæve tre mulige løsninger som er fravalgt, da de ikke løste opgaven. Det gælder:

- LAR (Lokal Afledning af Regnvand) og separering af regn- og spildevand. Det ville kræve separatkloakering af stort set hele oplandet, hvor veje i området skulle graves op og grundejere separatkloakere på egen grund. Desuden ville der med den løsning stadig være behov for etablering af bassiner til rensning af regnvandet inden udledning til åen. Det ville tage længere tid at gennemføre, være mere indgribende og markant dyrere, også for grundejere.
- En samlet tunnelbassinløsning er fravalgt, da det i det konkrete tilfælde er markant dyrere, mere tidskrævende, mindre bæredygtigt, medfører større risici og vurderes at medføre flere nabogener. Der er kun valgt én tunnelforbindelsesledning mellem bassinerne på Damhusengen for at forbinde dem.
- Decentrale bassiner er fravalgt, da de er dyrere, vurderes at medføre flere nabogener og rent afløbsteknisk er en dårligere løsning.

Grundejerforeningen stiller spørgsmål til ekspropriationsprocessen.

Projektet har, i tillægget til Spildevandsplanen, tilføjet *muligheden* for at etablere en række sikkerheds- og miljømæssige forhold og foranstalt-

ninger. Det påvirker nogle matrikler – enten midlertidigt eller permanent. Samtidigt er det vigtigt at notere, at Eventuelle ekspropriationer skal godkendes af ekspropriationskomiteen, samt at det er Københavns Kommune der styrer processen. HOFOR følger derfor gældende lovgivning og kan ikke ekspropriere uden at Københavns Kommune godkender dette.

Derudover stiller grundejerforeningen en række krav og opmærksomhedspunkter. Disse vil blive besvaret nedenfor.

Iværksættelsen af miljøkonsekvensvurdering:

Miljøkonsekvensvurderingen er iværksat og HOFOR forventer at den behandles politisk efter sommeren 2025.

Projektet Spangen er som udgangspunkt ikke underlagt miljøvurderingspligt iht. Miljøvurderingsloven. Projektet er omfattet af lovens bestemmelse om screening, men HOFOR har valgt at udnyttet en mulighed i loven for frivilligt at få projektet miljøvurderet grundet projektets størrelse og omfang samt potentielle væsentlige miljøpåvirkninger - i såvel anlægsfasen som driftsfasen.

Miljøvurderingen af projektet foregår overordnet i disse faser; afgrænsning, miljøkonsekvensrapport og tilladelse. I afgrænsningen kortlægges, med offentlighedens inddragelse, hvilke miljøforhold, der skal foretages miljøkonsekvensvurdering af. Kommunen har på baggrund af HOFORs oplæg til afgrænsning og offentlighedens input hertil, udarbejdet en hvidbog med de emner, som skal inddrages i en miljøkonsekvensrapport for projektet. Rapporten skal ud over en projektbeskrivelse, beskrivelse af arbejdsmetoder, beskrivelse af undersøgte alternativer indeholde vurdering af påvirkningen af de udvalgte miljøforhold; de visuelle forhold og landskabet, kulturarv og arkæologi, menneskers sundhed, rekreative forhold, trafikforhold, støj, vibrationer, luftkvalitet og emissioner, natur, arter og træer, overfladevand, Natura 2000 områder, havstrategi, grundvand, affald og jordhåndtering og materielle goder. I tilfælde af, at der identificeres potentielle væsentlige påvirkninger, skal der i miljøkonsekvensrapporten også redegøres for, hvordan disse påvirkninger reduceres eller helt undgås. Der er lavet omfattende inspektioner, undersøgelser og beregninger til at understøtte vurderingerne. Da alle disse faktorer ikke kan belyses og vurderes før der er en høj grad af kendskab til projektet og hvordan det kan udføres, er det ikke muligt at gennemføre en miljøvurderingsproces på et tidligere tidspunkt. Det medfører, at det der præsenteres i vurderingen, er retvisende for hvordan projektet kan gennemføres og giver dermed et korrekt grundlag til den efterfølgende høringsproces.

Når miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet, skal den i høring i offentligheden sammen med kommunens udkast til tilladelse efter miljøvurderingsloven. Eventuelle høringssvar vil blive vurderet og indarbejdet efter behov i den endelige tilladelse. Ud over en godkendt miljøvurdering, skal der indhentes alle øvrige tilladelser efter sektorlovgivningen (miljøbeskyttelsesloven, naturbeskyttelsesloven mv.)

Projektet er forankret i Københavns Kommunes Spildevandsplan og tillæg hertil. Såvel spildevandsplanen og tillæg er ligeledes vurderet af Københavns Kommune i henhold til miljøvurderingslovens regler herfor.

Trafikgennemgang inden projektstart:

HOFOR er opmærksomme på den påvirkning der uundgåeligt vil være, når der forekommer en øget til- og frakørsel af store køretøjer i området. Som en del af miljøkonsekvensvurderingen har HOFOR udført forskellige test og undersøgelser af trafikken i området. Resultaterne af disse belyses i miljøkonsekvensrapporten. Dette indebærer blandt andet antal lastbiler, kørselsveje, ensretninger, skole- og institutionsveje og andre tiltag, som kan øge trafikikkerheden for projektets naboer. HOFOR er i den forbindelse opmærksom på skoleveje og at bløde trafikanter skal kunne færdes sikkert i områderne nær byggepladserne.

Det er et krav til entreprenøren, at de efterlever de trafikplaner som udarbejdes for projektet. Planerne kan omfatte punkter som tvangsruter, brug af flagmand eller ensretning. Der vil i udførelsesperioden være en åben dør politik så grundejerforeningen kan kontakte HOFORs byggeledelse og tilsyn på byggepladsen, hvis der er behov for dette.

Reetablering af veje:

Eksisterende forhold vil inden byggeriets start blive registreret efter dialog med grundejerforeningen/vejejer. HOFORs reetablering af veje tager udgangspunkt i fornævnte registreringer.

Sikkerhedsvurdering og sikring:

HOFOR er arbejdsmiljøcertificeret og tager dette meget seriøst. Også når det kommer til tredjeparter, såsom borgere og lignende.

Renholdelse af veje:

Vejlovens §70 forskriver at der ikke må efterlades noget på kørebanen som er til gene for trafikken. Der vil i kontrakten med entreprenøren blive stillet krav i forhold til renholdelse af vej. HOFOR har en del erfaringer med jordhåndtering fra større projekter og vil gøre brug af denne. Skulle der opstå problemer, kan der altid rettes henvendelse til HOFORs byggeledelse som er til stede på pladserne.

Trafikstøj:

Både støj og trafik er punkter, som belyses i miljøkonsekvensrapporten. HOFOR opfordrer til, at grundejerforeningen læser denne, når den er politisk behandlet. HOFOR overholder Københavns Kommunes retningslinjer for disse.

Inden byggeprocessen påbegyndes, vil der blive informeret omkring byggeprocessen og den efterfølgende drift til naboer og andre interesserede.

Tidsrammer for gener – herunder arbejdstid og støjbelastning:

HOFOR overholder Københavns kommunes reglement for støj og gener, samt arbejdstid. Dette kan der læses mere om [her](#). Når Miljøkonsekvensrapporten er færdigbehandlet politisk og sendes i offentlig høring, vil det være muligt at læse mere om HOFORs håndtering af dette. Projektledelsen har et generelt fokus på at sænke støj og gener så me-

get som muligt. Der kan dog ikke lægges skjul på, at projektet vil blive bemærket.

Aftaler for gener for den enkelte grundejer:

HOFOR har generelt fokus på at sænke støj og gener så meget som muligt og på overholdelse af Københavns Kommunes reglement for støj og gener, samt arbejdstid.

HOFOR vil i forbindelse med et anlægsprojekt altid forholde sig til risikoen for vibrationer, rystelse og sætninger, både ud fra skrøbeligheden af bygninger og særlige jordbundsforhold. Dette gøres gennem flere tiltag, herunder fotoregistrering inden opstart og opsætning af vibrationsmålere på udvalgte bygninger/huse. Alt i forhold til dette gennemgås i miljøkonsekvensrapporten.

Det kan desuden oplyses, at der i anlægsfasen monitoreres for bl.a. vibrationer for at sikre, at der ikke forårsages skade på naboejendomme. Der opsættes et antal vibrationsmålere på de nærmeste bygninger som overvåger vibrationer 24/7. Disse vibrationsmålere sender en alarm til entreprenøren hvis vibrationerne når et fastsat alarmniveau. Alarmniveauet sættes noget lavere end de grænseværdier der er for vibrationer. For anlægsfasen, vurderes vibrationerne i forhold til Miljøstyrelsens vejledninger og Københavns Kommunes forskrift for midlertidige bygge- og anlægsarbejder. Hvis entreprenøren modtager en alarm, stoppes arbejdet og der laves de ændringer der skal til for at kunne overholde grænseværdierne for vibrationer i det videre arbejde.

Som nabo til projektet vil man opleve støj, støv og vibrationer fra kørsel og maskiner. HOFOR vil gøre, hvad vi kan for at minimere aktiviteterne, så de forstyrrer dagligdagen så lidt som muligt, samtidig med at opgaven løses.

Projektet har, i tillægget til Spildevandsplanen, tilføjet *muligheden* for at etablere en række sikkerheds- og miljømæssige forhold og foranstaltninger. Det påvirker nogle matrikler – enten midlertidigt eller permanent. Samtidigt er det vigtigt at notere, at eventuelle ekspropriationer skal godkendes af ekspropriationskomiteen, samt at det er Københavns Kommune der styrer processen og erstatningsforhold.

Den konkrete påvirkning for den enkelte grundejer fremgår af tillægget til spildevandsplanen og er ikke noget der kan konkretiseres i svarene til hørings svarene, da disse er anonyme.

Man må ikke bygge større byggerier og udgravninger, der kan påvirke jordtrykket på bassinerne. HOFOR ønsker at sikre, at selve bassinerne - de store underjordiske konstruktioner - ikke bliver belastet af omfattende byggeaktiviteter på naboarealerne. Det kan fx være dybe parkeringskældre eller større højhusbyggerier med dybe fundamenter. Hvis der bliver bygget sådanne byggerier på nabogrundene, vil det betyde et øget eller skævt jordtryk ind på de underjordiske spildevandsbassiner og det kan beskadige dem. For at undgå det kan HOFOR få behov for at indføre en såkaldt rådighedsindskrænkning på medlemmerne af jeres grundejerforenings grund/ejendom, som tinglyses på matriklen. Den vil alene gælde for eventuelle planer som fx større infrastrukturanlæg, metrobyggeri eller hvis bebyggelsesbestemmelserne for jeres boligområde skulle ændre sig markant. Det kunne fx være hvis det pludselig blev muligt at bygge i mere end fem etager. Det vurderes umiddelbart, at sådanne ændringer er usandsynlige for jeres boligområde.

Man må derfor fortsat bygge (hus, carporte, skure mv.) i overensstemmelse med de muligheder for bebyggelse, som eksisterer på din ejendom i dag. En eventuel permanent servitut/rådighedsindskrænkning vil således ikke betyde en reel begrænsning eller indskrænkning af de nuværende muligheder for beboerne i jeres grundejerforening.

HOFOR ønsker at sikre, at de forestående bygge- og anlægsaktiviteter ikke udgør en sikkerhedsrisiko for byggepladsens naboer. Det kan blive nødvendigt at løfte byggematerialer ind over matriklerne når byggepladsen, og i det tilfælde, kan det blive nødvendigt at afspærre dele af beboernes have. Dette vil kun ske efter orientering af grundejer. På alle byggepladser i denne størrelse er der brug for en kran. Det er dog endnu for tidligt at vurdere, hvilken type, der bliver aktuel.

Ydermere kan dele af jeres medlemmers have blive brugt til ekstra støj- og støvafskærmning, hvis der indgives ønske herom. Dette afklares i dialog mellem grundejer nabo og byggeledelsen. I sådan et tilfælde kan hegn eventuelt skulle inddrages. Dette reetableres efterfølgende

Forhold for medarbejdere på byggepladsen:

Der vil være en fast byggeplads med skurfaciliteter til medarbejderne. Disse overholder gældende krav. HOFOR stiller desuden krav til entreprenøren om overenskomster og lignende. Der udarbejdes en plan for sikkerhed og sundhed.

Kommunikationsoversigt:

Der er udarbejdet en intern kommunikationsplan. Herudover kan man følge projektet på www.hofor.dk/spangen etc, nyhedsbrevet og via spangen@hofor.dk. På disse platforme opdaterer HOFOR løbende om projektet, når der sker store ændringer. Derudover afholdes der arrangementer henvendt projektets naboer, grundejerforeninger og andre interessenter inden høringsperioder og andre væsentlige milepæle. Disse arrangementer har historisk set ligget ca. 1 gang hvert halve år og vil blive hyppigere i forbindelse med anlægsstart og udførsel. Projektet vil i samme forbindelse overveje muligheden for SoMe kommunikation i udførelsesfasen.

Tidsramme for projektet:

HOFOR søger at informere borgerne og grundejerforeninger gennem informationsarrangementer, i nyhedsbrevet samt på hjemmesiden. På disse medier vil naboer til projektet, organisationer og andre interesserede modtage oplysninger om projektets tidsplan. Disse opdateres, hvis der sker ændringer.

Miljøhensyn:

I forbindelse med miljøkonsekvensrapporten er der gennemført talrige undersøgelser for at belyse dyre- og plantelivet. Dyrelivet er undersøgt over flere år og i de anbefalede sæsoner. Ligeledes er træer ved alle projektområder undersøgt og vurderet stand, levetid, bevaringsværdighed og derefter værdisat ud fra København Kommunes retningslinjer. Der er generelt ikke fundet nogle kritisk forhold, men der vil blive fældet træer. Alt dette gennemgås i miljøkonsekvensrapporten.

Spangen projektet har gennem løbende dialog og samarbejde med København Kommunes Kultur- og fritidsforvaltning (herunder Københavns Museum), planlagt de arkæologiske udgravninger. Dette er med udgangspunkt i den arkivalske undersøgelse, som Københavns Museum allerede har foretaget for områderne. Arkæologiske udgravninger vil blive udført efter en godkendt miljøkonsekvensrapport foreligger og før anlægsarbejderne opstartes.

Rotunden:

Det er angivet i spildevandstillægget hvilket område der forventes, at der skal bruges til byggepladsområde. HOFOR planlægger at tage kontakt til grundejerforeningen vedrørende brug af arealer og kompensation.

Reetablering af rotunden og andre områder:

HOFOR registrerer eksisterende forhold, og reetablerer tilbage til disse, når projektet er færdigt. Reetableringsplanerne skal godkendes af grundejerforeningen/vejejer.

Afsluttende gennemgang af grundejerforeningens områder:

Der laves gennemgang af de berørte områder i forbindelse med tilbagelevering til grundejer. HOFOR tager gerne imod løbende tilbagemeldinger undervejs i byggeprocessen.

Kontakt fra/til HOFOR:

Vedrørende Arealer bliver der indgået aftale mellem HOFOR, Københavns Kommune og grundejer før anlægsstart. Der vil være mulighed for at kontakte projektet og HOFOR-repræsentanter på byggepladserne.

Byggemøder:

Grundet projektets størrelse ønsker HOFOR ikke flere deltagere end højest nødvendigt på byggemøder. I stedet foreslår HOFOR, at grundejerforeningens repræsentanter mødes med byggeledelsen i mindre grupper. På den måde vil grundejerforeningen få bedre mulighed for at komme med deres inputs og bekymringer. Der har tidligere været om-talt en særlig regnvandsgruppe til formål som dette, hvilket HOFOR gerne vil arbejde hen mod.

Er projektet proportionalt:

Det fælleskloakerede afløbssystem i oplandet til Renseanlæg Damhusåen blev i sin tid designet til relativt ofte at aflaste til Harrestrup Å. HOFOR har gennemført beregninger, der viser, at det vil kræve separering af mere end 70 % af oplandet, hvis aflastningerne skal nedbringes til det niveau, som er angivet i Københavns Kommunes spildevandsplan.

Dette ville i praksis være en total separering af oplandet, hvilket ville tage mange år (sandsynligvis årtier), være dyrt og ressourcetungt og i øvrigt kræve, at private grundejere skulle separere deres eget regn- og spildevand, hvilket kunne medføre at der måtte udstedes mange påbud. Desuden ville det kræve, at der skulle etableres store regnvandsbassiner til forsinkelse og rensning af regnvandet inden udledning til

vandløbet, hvilket forventes at ville blive en stor udfordring at få plads til, da store dele af engen er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3. Hertil kommer, at det ville kræve opgravning af vejene i hele oplandet.

Af disse årsager vurderer HOFOR, at når aflastningerne skal nedbringes som angivet i Københavns Kommunes spildevandsplan, så skal det ske ved etablering af bassinvolumener af den ene eller anden art til opsamling af fællesvand. Eftersom der er tale om opsamling af opspædet spildevand vil der være tale om underjordiske, lukkede bassinvolumener, så det sikres, at det opspædede spildevand ikke kommer i kontakt med mennesker eller det omkringliggende miljø.

Høringsproces og miljøkonsekvensvurdering:

Der er en separat høringsproces i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingsprocessen. Projektet anlægges ikke før der foreligger en godkendt miljøkonsekvensrapport.

Projektet Spangen er som udgangspunkt ikke underlagt miljøvurderingspligt iht. Miljøvurderingsloven. Projektet er omfattet af lovens bestemmelse om screening, men HOFOR har valgt at udnytte en mulighed i loven for frivilligt at få projektet miljøvurderet grundet projektets størrelse og omfang samt potentielle væsentlige miljøpåvirkninger - i såvel anlægsfasen som driftsfasen.

Miljøvurderingen af projektet foregår overordnet i disse faser; afgrænsning, miljøkonsekvensrapport og tilladelse. I afgrænsningen kortlægges, med offentlighedens inddragelse, hvilke miljøforhold, der skal foretages miljøkonsekvensvurdering af. Kommunen har på baggrund af HOFORs oplæg til afgrænsning og offentlighedens input hertil, udarbejdet en hvidbog med de emner, som skal inddrages i en miljøkonsekvensrapport for projektet. Rapporten skal ud over en projektbeskrivelse, beskrivelse af arbejdsmetoder, beskrivelse af undersøgte alternativer indeholde vurdering af påvirkningen af de udvalgte miljøforhold; de visuelle forhold og landskabet, kulturarv og arkæologi, menneskers sundhed, rekreative forhold, trafikforhold, støj, vibrationer, luftkvalitet og emissioner, natur, arter og træer, overfladevand, Natura 2000 områder, havstrategi, grundvand, affald og jordhåndtering og materielle goder. I tilfælde af, at der identificeres potentielle væsentlige påvirkninger, skal der i miljøkonsekvensrapporten også redegøres for, hvordan disse påvirkninger reduceres eller helt undgås. Der er lavet omfattende inspektioner, undersøgelser og beregninger til at understøtte vurderingerne. Da alle disse faktorer ikke kan belyses og vurderes før der er en høj grad af kendskab til projektet og hvordan det kan udføres, er det ikke muligt at gennemføre en miljøvurderingsproces på et tidligere tidspunkt. Det medfører, at det der præsenteres i vurderingen, er retvisende for hvordan projektet kan gennemføres og giver dermed et korrekt grundlag til den efterfølgende høringsproces.

Når miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet, skal den i høring i offentligheden sammen med kommunens udkast til tilladelse efter miljøvurderingsloven. Eventuelle høringssvar vil blive vurderet og indarbejdet efter behov i den endelige tilladelse. Ud over en godkendt miljøvurdering, skal der indhentes alle øvrige tilladelser efter sektorlovgivningen (miljøbeskyttelsesloven, naturbeskyttelsesloven mv.)

Projektet er forankret i Københavns Kommunes Spildevandsplan og tillæg hertil. Såvel spildevandsplanen og tillæg er ligeledes vurderet af Københavns Kommune i henhold til miljøvurderingslovens regler herfor.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen tager høringssvaret og HOFORs svar til borgeren til efterretning – og har lidt supplerende bemærkninger.

I forhold til spørgsmålet om påvirkning af projektets berørte matrikler: Forvaltningen er klar over, at midlertidig anvendelse af private arealer er et indgribende forhold for de berørte borgere. Der laves kun kommunale planer med forslag om en sådan arealanvendelse, hvor det skønnes nødvendigt. I dette tilfælde er projektet nødvendigt for væsentligt at reducere overløb af regnvandsopblandet spildevand til Harrestrup Å og dermed leve op til statens vandområdeplaner og EU's vandrammedirektiv.

De omtalte påvirkninger med midlertidig overtagelse af dele af private matriklers udeareal samt rådighedsindskrænkninger inkl. servitutter vil under alle omstændigheder, selv efter vedtagelse af Plantillæg 2025, fortsat kun kunne foretages enten ved frivillige aftaler mellem parterne eller ved en ekspropriationsproces. Ved en eventuel ekspropriationsproces vil de berørte beboere blive partshørt, inden kommunen træffer en afgørelse.

I forhold til høringsfristen:

Processen omkring Plantillæg 2025 er sket i henhold til spildevandsbekendtgørelsen, hvorefter Københavns Kommune skal høre offentligheden i minimum 8 uger. Spildevandsplantillægget har været i offentlig høring i perioden fra den 17. december 2024 til den 23. februar 2025.

Forvaltningen har desuden i samarbejde med HOFOR udsendt breve til ejere af de private matrikler, som HOFOR forventer kan blive direkte påvirket af projektet ved enten midlertidig overtagelse af dele af matriklers udeareal eller ved rådighedsindskrænkninger inkl. servitutter. Herudover har HOFOR udført flere former for supplerende informationsaktiviteter.

Forvaltningen har herudover ikke supplerende bemærkninger. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

[Borger \(høringssvar 23\)](#)

Høringssvar:

Nærværende høringssvar vedrører primært UH11 i Spangen projektet.

Som nær nabo er vi på den ene side lettet over, at der ikke placeres stort bassin i umiddelbar nærhed af vores ejendom.

Dskal dog ikke desto mindre laves større anlægsarbejde og boringer i stor nærhed til vores ejendom. Vi er i den anledning ekstremt optaget af at den nuværende afskærmning fra vores ejendom (paracel) ud mod parkanlægget, hvor anlægsarbejdet skal foretages. - bliver fastholdt (Store træer bevares) eller subsidiært genetableres så tæt på det nuværende som overhovedet muligt.

De store træer på stistykket for enden af Vanløse Byvej er fredede, og det udgør dels en betydelig herlighedsværdi for flora og fauna - og dels udgør de en betydelig afskærmning fra vores grund (og andre grunde) ud mod et ret (cykel)trafikeret stistykke.

Det er derfor afgørende, at der tages maksimalt hensyn til at bevare de store træer eller at der subsidiært tages lige så store skridt til at genetablere de store træer på stistykket, således at de - som nu - også i fremtiden og efter anlægsarbejdet - vil udgøre en afskærmning mod de tilstødende beboelsesejendomme på Toftøjevej.

HOFORs svar til borgeren

Tak for dit høringssvar.

HOFOR retablerer i henhold til Københavns Kommunes træpolitik. Dog skal det nævnes, at nogle af de store træer ikke vil kunne erstattes af tilsvarende størrelse træer. Træpolitikken sikrer at det der plantes har samme "naturværdi" (fx flere mindre træer i stedet for et stort gammelt træ), som de der fjernes. Selve placeringen og mængden vil skulle godkendes af Fredningsnævnet og Københavns Kommune, men HOFOR planlægger at medtage naboers ønsker i udkastet. HOFOR søger at reetablere arealet så tæt på dets nuværende tilstand som muligt. Dette uddybes i miljøkonsekvensrapporten.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen tager høringssvaret og HOFORs svar til borgeren til efterretning og har ikke supplerende bemærkninger. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

Borger (høringssvar 24)

Høringssvar:

Jeg vil gerne indgive høringssvar omkring Plantillæg 2025 til Spildevandsplan 2018 og Miljørapport 2025.

Det drejer sig særligt om planerne vedrørende det overdækkede bassin ved Spangen.

23.02.2025 HØRINGSSVAR - MILJØRAPPORT 2025 & PLANTILLÆG 2025 TIL SPILDEVANDSPLAN 2018

Miljørapporten bør ikke godkendes, da den ikke lever op til den gældende Miljøvurderingslov ved ikke at vurdere rimelige alternativer og ved ikke at vurdere de negative konsekvenser forbundet med byggeprojektet ved opførelse af bassin ved Spangen.

Bassinet ved Spangen er i Plantillæg 2025 vokset med næsten en tredjedel i forhold til planerne skitseret i Projekttillæg 2023, hvorved det nu står langt tydeligere, at projektet ikke passer ind i et lille villakvarter. Plantillæg 2025 bør derfor ikke godkendes.

Af miljøvurderingsloven §12 fremgår det, at en miljørapport skal vurdere "den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse og **rimelige alternativer** under hensyn til planens eller programmets mål og geografiske anvendelsesområde." Men miljørapporten vurderer udelukkende planen og "0-alternativet" og ikke et eneste rimeligt alternativ.

I Miljørapporten står på side 5 anført, at indsætterne vil blive miljøvurderet "med den detaljeringsgrad, der er i planen", hvilket man må formode også burde gælde de rimelige alternativer.

Plantillæg 2025 beskriver i A2.1X Revideret beskrivelse for bassiner til reduktion af aflastninger langs Harrestrup Å et 16.400 m³ overdækket bassinvolumen ved UH14 (Spangen). Men der er ikke i Miljørapporten lavet en beskrivelse af noget som helst alternativ, på trods af at kommunen har haft flere alternative overvejelser for at sænke antallet af overløb.

I Projekttillæg 2023 er i A2.1 Bassinvolumener til reduktion af overløb langs Harrestrup Å til samme formål beskrevet et kun 12.500 m³ bassinvolumen.

I Projekttillæg 2022 er der i afsnittet Grundejerforeningen Danas Park beskrevet et klimavejsprojekt, der afkobler vejvand fra fælleskloakken, hvilket vil betyde "færre overløb".

På hofor.dk/spangen kan man som svar til spørgsmålet "Har I set på andre løsningsforslag?" læse: "For at reducere udledningerne af regn- og spildevand fra kloakken har vi vurderet og undersøgt flere løsningsforslag. Her har vi set på hensyn til løsningens robusthed, prisen, anlægstiden og gener blandt naboer. Gennem flere analyser er vi kommet til at underjordiske bassiner er den bedste løsning af det specifikke problem med overløb til Harrestrup Å i dette område."

Når HOFOR selv oplyser, at flere løsningsforslag er blevet vurderet og undersøgt, og Københavns Kommune i tidligere projekttillæg til spildevandsplanen har fremlagt andre løsninger og/eller lokationer end det nuværende til problemet med overløb ved Spangen, er det uacceptabelt, at miljøplanen ikke vurderer disse.

Hvis HOFOR som angivet har undersøgt og vurderet andre løsningsforslag, er det uforståeligt, at der i Københavns Kommune ikke er åbenhed omkring disse vurderinger. De burde være tilgængelige.

Det er særligt utilfredsstillende at rimelige alternativer ikke omtales i miljørapporten, da andre tiltag med afledning af overfladevand/LAR modsat bassinløsningen har sidegevinster i form af køling af byen på varme dage og understøttelse af naturen. Urban Heat Island (den stigende temperatur i byerne) er et voksende problem grundet klimaforandringerne. Det anerkendte tidsskrift The Lancet har bragt artikel, der viser hvordan en grøn infrastruktur kan nedbringe antallet af dødsfald i byerne grundet Urban Heat Island. Bassinløsningen bidrager til gengæld til problemet med klimaændringerne og dermed Urban Heat Island relaterede dødsfald grundet CO₂-udledningen fra lastbilerne og produktionen af beton.

I Miljøvurderingsloven bilag 4 Oplysninger omhandlet i § 12 står i punkt f anført, at miljøplanen skal beskrive "den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet" herunder blandt andet menneskers sundhed og materielle goder. I de officielle noter i loven er det om den sandsynlige væsentlige indvirkning angivet, at den bør omfatte også "kort- mellem- og langsigtede, vedvarende og midlertidige, positive og negative virkninger".

Det er en kæmpe fejl, at miljøplanen på ingen måde angiver de store negative konsekvenser, som opførelsen af et 16.400 m³ stort overdækket bassinvolumen på hjørnet af de små villaveje Kildeløbet og Åvendingen i Husum vil medføre.

Der er ingen tvivl om, at det årelange byggeprojekt vil få store negative konsekvenser for os, der bor lige ved siden af det.

Vores sundhed vil være i fare for at blive forringet grundet støj og støv samt tung lastbiltrafik.

Økonomisk kan det også få stor negativ betydning for os, der bor tæt på byggepladsen. Mange af os er i en alder, hvor børnene er flyttet hjemmefra, og vi som forberedelse på pensionsalderen overvejer at sælge huset for at flytte til noget mindre. Men at sælge et hus et kvart stenkast fra en kæmpe byggeplads, hvor man af Københavns Kommune er blevet varslet, at "det kan blive nødvendigt at afspærre dele af din have, hvis der skal løftes byggematerialer ind over din matrikel" vil med garanti være ensbetydende med en lavere pris. Vi vil i praksis være stavnsbundne i en længere årrække.

Hvis man arbejder hjemmefra, hvad flere efterhånden gør, eller man grundet aften/natarbejde har brug for dagen til hvile/restituering, kan man som nabo blive tvunget til enten at skifte arbejde, sælge huset med tab eller have ekstra udgifter til leje af bolig i fredeligt kvarter. Byggeprojektet kan have gevaldige negative konsekvenser for os naboer.

At miljøplanen overhovedet ikke følger miljøvurderingslovens anvisninger om også at angive negative konsekvenser som disse er uacceptabelt. Det er på ingen måde korrekt kun at beskrive konsekvenser ved det

færdige projekt og negligere de åbenlyse negative konsekvenser som et årelangt byggeprojekt vil have.

Det underjordiske bassin er vokset fra 12.500 m³ til 16.400 m³. Det skal med andre ord blive knapt en tredjedel større, hvilket ikke kan undgå at give endnu flere problemer med støj, rystelser og kæmpe lastbiler, der skal køre i slalom mellem vejbede og parkerede privatbiler på vores små villaveje. For at gøre ondt værre står det endda anført, at endelig volumen af bassinet UH14 først besluttet senere. Det kan dermed nå at blive endnu større.

Det fremstår nu endnu tydeligere, at projektet med kæmpestort overdækket bassin ikke er foreneligt med placering i et lille villakvarter som det omkring Kildeløbet/Åvendingen.

Københavns Kommune må finde på andre løsninger og/eller lokationer for at begrænse overløbene til Harrestrup Å.

HOFORs svar til borgeren

Tak for dit hørings svar. I nedenstående kan du finde svar på dine spørgsmål.

Du påpeger at miljørapporten ikke bør godkendes, da den ikke lever op til gældende lovgivning.

HOFOR har endnu ikke sendt miljøkonsekvensrapporten for projektet til politisk behandling, hvorfor den hverken er færdig eller offentliggjort endnu. Der vil være en selvstændig proces og høring på miljøkonsekvensrapporten, og i forbindelse med dette vil alternative løsninger blive beskrevet, og negative konsekvenser blive vurderet.

Projektet Spangen er som udgangspunkt ikke underlagt miljøvurderingspligt iht. Miljøvurderingsloven. Projektet er omfattet af lovens bestemmelse om screening, men HOFOR har valgt at udnyttet en mulighed i loven for frivilligt at få projektet miljøvurderet grundet projektets størrelse og omfang samt potentielle væsentlige miljøpåvirkninger - i såvel anlægsfasen som driftsfasen.

Miljøvurderingen af projektet foregår overordnet i disse faser; afgrænsning, miljøkonsekvensrapport og tilladelse. I afgrænsningen kortlægges, med offentlighedens inddragelse, hvilke miljøforhold, der skal foretages miljøkonsekvensvurdering af. Kommunen har på baggrund af HOFORs oplæg til afgrænsning og offentlighedens input hertil, udarbejdet en hvidbog med de emner, som skal inddrages i en miljøkonsekvensrapport for projektet. Rapporten skal ud over en projektbeskrivelse, beskrivelse af arbejdsmetoder, beskrivelse af undersøgte alternativer indeholde vurdering af påvirkningen af de udvalgte miljøforhold; de visuelle forhold og landskabet, kulturarv og arkæologi, menneskers sundhed, rekreative forhold, trafikforhold, støj, vibrationer, luftkvalitet og emissioner, natur, arter og træer, overfladevand, Natura 2000 områder, havstrategi, grundvand, affald og jordhåndtering og materielle goder. I tilfælde af, at der identificeres potentielle væsentlige påvirkninger, skal der i miljøkonsekvensrapporten også redegøres for, hvordan disse påvirkninger

reduceres eller helt undgås. Der er lavet omfattende inspektioner, undersøgelser og beregninger til at understøtte vurderingerne. Da alle disse faktorer ikke kan belyses og vurderes før der er en høj grad af kendskab til projektet og hvordan det kan udføres, er det ikke muligt at gennemføre en miljøvurderingsproces på et tidligere tidspunkt. Det medfører, at det der præsenteres i vurderingen, er retvisende for hvordan projektet kan gennemføres og giver dermed et korrekt grundlag til den efterfølgende høringsproces.

Når miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet, skal den i høring i offentligheden sammen med kommunens udkast til tilladelse efter miljøvurderingsloven. Eventuelle høringssvar vil blive vurderet og indarbejdet efter behov i den endelige tilladelse. Ud over en godkendt miljøvurdering, skal der indhentes alle øvrige tilladelser efter sektorlovgivningen (miljøbeskyttelsesloven, naturbeskyttelsesloven mv.)

Projektet er forankret i Københavns Kommunes Spildevandsplan og tillæg hertil. Såvel spildevandsplanen og tillæg er ligeledes vurderet af Københavns Kommune i henhold til miljøvurderingslovens regler herfor. Derfor mener HOFOR at projektet og arbejdet med miljøkonsekvensvurderingen lever op til gældende lovgivning.

Du påpeger i den forbindelse, at spildevandsplantillægget ikke bør godkendes, da bassinet er udvidet siden planerne præsenteret i projekttillæg 2023.

Miljøkonsekvensvurderingen bliver udarbejdet på baggrund af det udvidede bassin. Udvidelsen i forhold til tidligere skyldes, at det har vist sig teknisk muligt og HOFOR dermed kan sikre at sænke antallet af overløb til det af spildevandsplanen 2018 krævede antal ved UH14. Den tidligere løsning havde krævet større fremtidige tiltag i oplandet. Det betyder, at en flytning af projektet, vil kræve endnu større bassiner og tunneler.

Du spørger ind til Københavns Kommunes og HOFORs arbejde med valg og fravalg af løsninger.

Dette gennemgår HOFOR i miljøkonsekvensrapporten. Denne forventes politisk behandlet og efterfølgende offentliggjort efter sommeren 2025.

Du kritiserer miljørapporten for ikke at forholder sig til alternativer, samt tager højde for gener projektet måtte påføre områdets beboere, samt flora og fauna.

Dette forholder HOFOR sig til i miljøkonsekvensrapporten. Denne forventes politisk behandlet og efterfølgende offentliggjort efter sommeren 2025. HOFOR overholder Københavns kommunes reglement for støj og gener. Dette kan du læse nærmere om [her](#). Når Miljøkonsekvensrapporten er færdigbehandlet politisk og sendes i offentlig høring, vil det være muligt at læse mere om HOFORs håndtering af dette, men projektet har et generelt fokus på at sænke støj og gener så meget som muligt.

I forbindelse med miljøkonsekvensrapporten er der gennemført talrige undersøgelser for at belyse dyre- og plantelivet. Dyrelivet er undersøgt over flere år og i de anbefalede sæsoner. Ligeledes er træer ved alle projektområder undersøgt og vurderet stand, levetid, bevaringsværdighed og derefter værdisat ud fra København Kommunes retningslinjer. Der er generelt ikke fundet nogle kritisk forhold, men der vil blive fældet træer. Alt dette gennemgås i miljøkonsekvensrapporten.

Ydermere kan det oplyses, at alternativer til projektet og baggrunden for fravalg af disse vil blive gennemgået i miljøkonsekvensrapporten.

Du fremhæver fordelene ved LAR løsninger og åbne bassiner.

Det vand der håndteres i Spangen projektet er opblandet spildevand der ikke kan nedsives eller tilbageholdes i åbne bassiner af sundhedsmæssige årsager. Der bygges supplerende regnbede hvor netop lokalt regnvand der kan nedsives håndteres. Disse er bygget så der er plads til arbejdskørsel.

Årsagerne til fravalg af LAR løsninger som løsning på overløbsproblematikken uddybes yderligere i miljøkonsekvensrapporten.

Du slutter af med at opfordre til at der bliver fundet alternative løsninger eller placeringer:

Historisk er kloakken bygget op med udledningpunkter til Harrestrup Å, hvorfor disse punkter ligeledes er hydrauliske knudepunkter. HOFOR er derfor nødt til at fange vandet umiddelbart inden eller direkte ved udledningpunkterne. Dette, samt behovet for ubebyggede arealer, er de mest kritiske parametre i bassinernes placeringer. Hvis placeringerne flyttes markant, vil de ikke have den samme effekt eller vil være signifikant dyrere. HOFOR har gennemarbejdet mange forskellige løsningsmodeller. Når det store område ved Krogebjergparken ikke er blevet valgt til UH14 Spangen bygværket skyldes det, at det ligger syd for et af udledningpunkterne.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen tager høringssvaret og HOFORs svar til borgeren til efterretning – og har lidt supplerende bemærkninger i forhold til spørgsmålet om påvirkning af projektets berørte matrikler. Forvaltningen er klar over, at midlertidig anvendelse af private arealer er et indgribende forhold for de berørte borgere. Der laves kun kommunale planer med forslag om en sådan arealanvendelse, hvor det skønnes nødvendigt. I dette tilfælde er projektet nødvendigt for væsentligt at reducere overløb af regnvandsopblandet spildevand til Harrestrup Å og dermed leve op til statens vandområdeplaner og EU's vandrammedirektiv.

De omtalte påvirkninger af private matrikler vil under alle omstændigheder, selv efter vedtagelse af Plantillæg 2025, fortsat kun kunne foretages enten ved frivillige aftaler mellem parterne eller ved en ekspropriationsproces. Forvaltningen skal bemærke, at ekspropriation kun gennemføres, hvis der foreligger en forudgående selvstændig politisk godkendelse af ekspropriation for projektet og anlægsprojektet har en almen samfundsmæssig interesse, som fx at reducere overløb o.lign. Ved

en eventuel ekspropriationsproces vil de berørte beboere blive parts-hørt, inden kommunen træffer en afgørelse.

I det omfang en grundejer pålægges byrder som følge af projektet, fx i form af midlertidig/permanent arealafståelse eller sikkerhedsservitutter, vil grundejer modtage fuld erstatning jf. reglerne om ekspropriation. Grundejere vil da blive indkaldt til åstedstedsforretning og have mulighed for at påklage eventuelle erstatningsspørgsmål til en taksationskommission jf. procedurereglerne for dette i kap. 10 i lov om offentlige veje og kap. 8 i lov om miljøbeskyttelse. Eventuelle klager over ekspropriationens lovlighed vil skulle rettes til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Forvaltningen har herudover ikke supplerende bemærkninger. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

Borger (høringssvar 25)

Høringssvar:

Jeg vil gerne protestere mod plantillæg 2025 og miljørapport 2025. "A2.1X Revideret beskrivelse for bassiner til reduktion af aflastninger langs Harrestrup Å" beskriver, at der for flere matriklers vedkommende vil ske både en midlertidig indgriben i brugsretten og en permanent servitutændring. Dette vil ske ved ekspropriation eller ved frivillige aftale på ekspropriationslignende vilkår.

Jeg er en af de grundejere, der har fået denne varsel. Jeg vil med det samme meddele, at jeg under ingen omstændigheder går med til nogen form for frivillige aftaler.

Ekspropriation er en så voldsom indgriben i den private ejendomsret, at den ifølge grundloven kun kan finde sted, hvor almenvellet kræver det. Det kan ikke siges at være tilfældet, da hverken plantillægget eller miljøplanen beskriver andre alternativer, der kunne leve op til formålet at skaffe rent vand i Harrestrup Å.

Før ekspropriation kan finde sted må man forlange af kommunen, at alle alternativer – andre løsninger eller andre placeringer af bassinet – er undersøgt. Og at disse undersøgelsers resultater er lagt frem for offentligheden og især os, der er truet af ekspropriation.

Jeg finder det desuden meget mangelfuldt, at miljøplanen ikke beskriver faren for lækage fra det gigantiske betonbassin. Hvis betonbassinet revner, må det få katastrofale følger for grundvandet, Harrestrup Å og villaerne omkring. Jeg savner meget, at planen forholder sig til dette.

HOFORs svar til borgeren

Tak for dit høringssvar. Vi har i nedenstående forsøgt at besvare dine spørgsmål:

Da høringssvarene er anonyme, er HOFOR ikke bekendt med din identitet og kan derfor ikke notere din information vedrørende eventuelle frivillige aftaler.

Projektet har, i tillægget til Spildevandsplanen, tilføjet *muligheden* for at etablere en række sikkerheds- og miljømæssige forhold og foranstaltninger. Det påvirker nogle matrikler – enten midlertidigt eller permanent. Samtidigt er det vigtigt at notere, at eventuelle ekspropriationer skal godkendes af ekspropriationskomiteen, samt at det er Københavns Kommune der styrer processen. HOFOR følger derfor gældende lovgivning og kan ikke ekspropriere uden at Københavns Kommune godkender dette.

HOFOR er netop i gang med at udarbejde en miljøkonsekvensrapport. Denne sendes til politisk behandling efter sommeren 2025, og beskriver alternative løsninger og bassinplaceringer samt hvorfor disse er fravalgt. Det kan desuden oplyses, at der ved tidligere informationsarrangementer i sommeren 23 og 24 er oplyst om fravalgte alternativer til projektets design.

Der foretages løbende risikovurderinger for projektets design og dets indvirkning på den omkringliggende natur. Risikoen for udsivning fra bassinet er vurderet som værende minimal, da trykket fra grundvandet uden for bassinet vil være markant højere end trykket indefra fra det opblandede spildevand. Derfor vil indsivning være med til at identificere eventuelle skader på betonen, samt det indadrettede tryk vil være permanent og derfor holde opblandet spildevand inde i bassinet.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen tager høringssvaret og HOFORs svar til borgeren til efterretning – og har lidt supplerende bemærkninger i forhold til spørgsmålet om påvirkning af projektets berørte matrikler. Forvaltningen er klar over, at midlertidig anvendelse af private arealer er et indgribende forhold for de berørte borgere. Der laves kun kommunale planer med forslag om en sådan arealanvendelse, hvor det skønnes nødvendigt. I dette tilfælde er projektet nødvendigt for væsentligt at reducere overløb af regnvandsopblandet spildevand til Harrestrup Å og dermed leve op til statens vandområdeplaner og EU's vandrammedirektiv.

De omtalte påvirkninger af private matrikler vil under alle omstændigheder, selv efter vedtagelse af Plantillæg 2025, fortsat kun kunne foretages enten ved frivillige aftaler mellem parterne eller ved en ekspropriationsproces. Forvaltningen skal bemærke, at ekspropriation kun gennemføres, hvis der foreligger en forudgående selvstændig politisk godkendelse af ekspropriation for projektet og anlægsprojektet har en almen samfundsmæssig interesse, som fx at reducere overløb o.lign. Ved en eventuel ekspropriationsproces vil de berørte beboere blive partsført, inden kommunen træffer en afgørelse.

I det omfang en grundejer pålægges byrder som følge af projektet, fx i form af midlertidig/permanent arealafståelse eller sikkerhedsservitutter, vil grundejer modtage fuld erstatning jf. reglerne om ekspropriation. Grundejere vil da blive indkaldt til åstedstedsforretning og have

mulighed for at påklage eventuelle erstatningsspørgsmål til en taksationskommission jf. procedurereglerne for dette i kap. 10 i lov om offentlige veje og kap. 8 i lov om miljøbeskyttelse. Eventuelle klager over ekspropriationens lovlighed vil skulle rettes til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Forvaltningen har herudover ikke supplerende bemærkninger. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

Borger (høringssvar 27)

Høringssvar:

Hermed høringsvar til PT2025 for SPVPLAN2018.

Det fremgår af Spildevandsplan 2018 som er blevet miljøvurderet og godkendt, at vandhandleplanen Den Blå By udgør udgangspunktet for implementering af indsatser i de gældende af statens vandområdeplaner, og at der for Harrestrup Å ved Spangen skal sikres reduktion i overløb for bygværk UH14.

Det fremgår af SPV2018, at (p. 23) regnvandshåndtering omfatter to systemer til håndtering af henholdsvis skybrudsregn (på overfladen) og daglig regn (i rør under jorden). Det fremgår tillige citat: Separatkloakering udbredes som ny metode til håndtering af regnvand, hvor regnvandet frakobles husspildevandet og ledes gennem separat rør til søer, vandløb og hav.

Projekt Spangen er i strid med retningslinjerne i SPV2018, og vil derfor ikke kunne rummes af de godkendte og miljøvurderede overordnede retningslinjer.

Som udgangspunkt kunne man jo lave et system for bortledning af regnvand, der føres til eksisterende anlæg på Spangen, hvorfra der kunne etableres opstuvning med neddrosløst afløb i forskellige højder, og med overløb til kloak.

Og før tilførsel til Spangen kunne der etableres en række BAT baserede bassiner, hvor lokalområdernes regnvand kunne renses inden tilledning til bygværket ved Spangen og udledning ved overløb til Harrestrup Å.

Med etableringen af et stort bassin, så skaber man rammerne for en markant afledning af regnvand fra et stort opland, og derved nedløb til kloak, opblanding med sanitært vand med deraf følgende nødvendig afskæring, opblanding og fortynding, og sidst men ikke mindst gennemløb af renseanlæg for stor men dog kun delvis rensning.

Man afskæres også muligheden for at tilbageholde vand i byområderne og dermed forfølge den blå tanke for byen, som ville kunne reducere følgerne af hedeølger, som er en del klimaforandringerne.

Man afskæres tillige muligheden for at tilføre hverdagsregn til Harrestrup Å rensset enten gennem dedikerede bassiner eller gennem terrænnære grundvandsforekomster. Fordi man allerede har etableret sammenblanding af sanitært spildevand og regnvand.

Det fremgår af Spildevandsplan 2018 og af Miljøvurderingen af spildevandsplan 2018, at Københavns Kommune ønsker at indføre separatkloakering som metode til håndtering af regnvandet.

Separatkloakering bringer mulighed for at håndtere regnvandet fra byens overflader så tæt på de arealer der skaber strømmen af regnvand, og i det højst mulige niveau omkring terræn, således at vandet både kan gøre byområderne mere blå, sikre en genopfyldning af grundvandsmagasinerne fordi tid og flader er nødvendig for infiltration af regnvand til grundvandet, og samtidig sikre en løbende afstrømning til byens vandløb, og derved fastholde en minimum-vandføring gennem tilførsel af grundvand.

Problemet med Harrestrup Å er, at den mangler vand periodevis og naturlige brinker der skaber grundlag for vandløbsbiologi. Når der kommer ekstreme nedbørshændelser, så er der for lille tilbageholdelse af vand i oplandet som derved skaber oversvømmelser i åen og pres på spildevandskloakkerne nedstrøms.

Dertil kommer overløb fra eksisterende kloak fordi der bliver ledt for store mængder regnvand til, som jo kommer med varierende intensitet og volumen. Det er en vanvittig dyr løsning at skabe kapacitet til at afskære toppen af voluminet ved at fastholde sammenblanding og derved nødvendiggøre bortledning til RA.

Det er langt billigere at skabe løsninger, hvor regnvand løber parallelt i rør eller på terræn med lokale bassiner til at skabe ophold, og så aflede spidsvolumen til kloakken ved overløb, mens andet overløb sker til byens våde naturområder efter BAT rensning i bassin og render eller ved nedsivning.

HOFORs svar til borgeren

Tak for dit høringssvar. Nedenfor besvares dit høringssvar:

Du spørger ind til fravalget af separatkloakering som løsning. Det fælleskloakerede afløbssystem i oplandet til Renseanlæg Damhusåen blev i sin tid designet til relativt ofte at aflaste til Harrestrup Å. HOFOR har gennemført beregninger, der viser, at det vil kræve separering af mere end 70 % af oplandet, hvis aflastningerne skal nedbringes til det niveau, som er angivet i Københavns Kommunes spildevandsplan.

Dette ville i praksis være en total separering af oplandet, hvilket ville tage mange år (sandsynligvis årtier), være dyrt og ressourcetungt og i øvrigt kræve, at private grundejere skulle separere deres eget regn- og spildevand, hvilket kunne medføre at der måtte udstedes mange påbud. Desuden ville det kræve, at der skulle etableres store regnvandsbassiner til forsinkelse og rensning af regnvandet inden udledning til vandløbet, hvilket forventes at ville blive en stor udfordring at få plads

til, da store dele af engen er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3. Hertil kommer, at det ville kræve opgravning af vejene i hele oplandet.

Af disse årsager vurderer HOFOR, at når aflastningerne skal nedbringes som angivet i Københavns Kommunes spildevandsplan, så skal det ske ved etablering af bassinvolumener af den ene eller anden art til opsamling af fællesvand. Eftersom der er tale om opsamling af opspædet spildevand vil der være tale om underjordiske, lukkede bassinvolumener, så det sikres, at det opspædede spildevand ikke kommer i kontakt med mennesker eller det omkringliggende miljø.

Anlægget designes, så det er fremtidssikret og kan konverteres til for eksempel at håndtere en eventuel fremtidig separatkloakering af oplandet.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen tager høringssvaret og HOFORs svar til borgeren til efterretning – og har lidt supplerende bemærkninger i forhold til spørgsmålet om projektets overensstemmelse med Spildevandsplan 2018. Spildevandsplan 2018 beskriver reduktion af overløb ved overløbsbygværkerne omfattet af projektet – dvs. UH10, UH11, UH12, UH13, og UH14 til Harrestrup Å. Denne reduktion er beskrevet som en prioriteret indsats, og overløbene skal reduceres til 1 årlig forekomst. Det fremgår ikke af Spildevandsplan 2018, at dette skal ske ved separatkloakering. Forvaltningen fastholder dermed, at planen for projektet er i overensstemmelse med Spildevandsplan 2018.

Forvaltningen har herudover ikke supplerende bemærkninger. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

A3.3 Regnvandsledning i Bispebjerg Bakke, BIR 7.5

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

Bispebjerg Lokaludvalg

Høringssvar (HS12):

1) Det er vigtigt at afstemme planen om denne skybrudsledning med Københavns Kommunes helhedsgenopretning, så det kan undgås, at vejen henligger i byggerod i unødvendigt langtid. Der står ikke, hvornår projektet påregnes at blive gennemført, og forklaringen er måske netop ovennævnte usikkerhed.

2) Sidst vi hørte om projektet, var det planen at lægge to massive og uklædelige betonelementer langt ned i Lersøparken. Fraset at beton hurtigt vil blive overmalet med Grafitti, håber vi at der er fundet en fikse og Grafittiresistent løsning, som klæder det fredede parkområde.

3) Cykelstien langs parkens nordside er stejl, og skal vel nok graves op under anlægget. Der løber normalt en lille bæk ned ad stien, når det regner. Det betyder løst grus, og at stien er lidt farlig for nedadkørende cyklister. Det ville være ønskværdigt, hvis den blev asfalteret som afslutning på projektet.

4) Bispebjerg Bakke har i projektområdet hverken cykelsti eller gangsti bortset fra lige ved Hospitalet. Gangstien er en trampesti lang vejen. Det bliver forhåbentlig udbedret ved helhedsgenopretningen, men det kunne måske drille i Hofors anlægsfase, idet det både skal være muligt at køre med bil, gå og cykle til Bjørn Nørgaard-byggeriet på østsiden af Bispebjerg Bakke.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Høringssvaret er videregivet til HOFOR.

A3.5 Norrecco A/S B-vej prøvestenen - ejerforhold

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

By & Havn

Høringssvar (HS18):

Prøvestenen ejes af B&H, med CMP (Copenhagen Malmø Port) som lejer. CMP udlejer delarealer til en række virksomheder.

Vi har ikke bemærkninger til, at fejlen vedr. ejerforhold i tillæg 2019 hermed rettes.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Høringssvaret tages til efterretning.

A3.6 Strandvænget-tunnelen - forventet arealpåvirkning på Levantkaj

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

By & Havn

Høringssvar (HS18):

Levantkaj ejes af B&H og forberedelse af byudvikling på arealet pågår. Lokalplanarbejdet for første del af Levantkaj er opstartet. Lokalplanen forventes vedtaget i 2026. Den skitserede placering af de to permanente og 10-16 m brede skakte på den sydlige del af Levantkaj er indenfor areal, som påtænkes udlagt til havnepark med promenade, beplantning og rekreation samt tilgrænsende vejinfrastruktur og byggefeltet. Det fremgår ikke hvilke permanente anlæg, herunder adgangsforhold, der skal forventes etableret over jorden. Det bemærkes, at placering af de to skakte kan være i konflikt med den kommende lokalplan for udviklingen af området, herunder planerne for havneparken, promenaden, vejinfrastruktur og byggefeltet. Tracéet for tunnelen kan også være i konflikt med påtænkte byggefeltet. B&H finder det hensigtsmæssigt, at det endelige tracé og den præcise placering af skakterne, herunder adgangsforhold, anføres at skulle koordineres med den kommende lokalplan for udviklingen af området. HOFOR bedes tage kontakt til B&H v. Tina Allerelli Vestergaard for en nærmere afklaring. Der gøres opmærksom på, at der ved de skitserede skaktplaceringer findes spunsankre pr. 3 m, hvis funktion skal opretholdes, samt kraftige kranskinnefundamenter.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Høringssvaret er videregivet til HOFOR.

A3.7 Planlægning af fremtidige kloakeringsforhold for Prøvestenen og omkringliggende arealer

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

By & Havn

Høringssvar (HS18):

Prøvestenen ejes af B&H, med CMP som lejer. B&H ejer desuden en række omkringliggende arealer.

Vi ser frem til et indgå i den beskrevne dialog om en samlede plan for kloakering af Prøvestenen og omkringliggende arealer, herunder også eventuelle fremtidig lystbådehavn og husbåde ved Prøvestenen Syd. Det anses hensigtsmæssigt, at planlægningen også forventes at inddrage eventuelle fremtidige ændringer af Prøvestenskanalen.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Forvaltningen tager bemærkningen til efterretning. Forvaltningen og HOFOR vil inddrage By & Havn i planlægningen.

A4.10 Ny ledning til reduktion af overløb fra Pumpestation Strandvænget og kapacitetsudfordringer i Borgervænget

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

Kirk Kapital A/S

Som ejer af matrikel 5873b (BFE-nr.: 100063790) fremsendes hermed indsigelse dels for arealanvendelse og dels for rådighedsindskrænkning af matriklen.

Det påtænkte ledningstrace fra HOFOR vil indskrænke muligheden for at udvikle på grunden, hvilket Københavns Kommune ellers tidligere har indikeret en stor interesse i, og det vil påvirke grundværdien i nedadgående retning.

Vi henviser til skrivelse fra Københavns Kommune af 19. marts 2024, hvor Københavns Kommune har accepteret igangsætning af lokalplansanmodningen, som bekræfter Københavns Kommunes villighed til at samarbejde om det påtænkte projekt. Se vedhæftede.

Ledningstraceet som fremgår i tillæg 2025, A4.10 viser en placering, som konflikter med det indsendte skitseforslag til ovennævnte anmodning om igangsætning af lokalplansproces.

Figur 1. Den viste placering illustrerer, at den vil ødelægge udviklingsmulighederne i udstrakt grad.

Endvidere henvises til de mange drøftelser med Københavns Kommune vedrørende servitut og muligheder for udviklingen af grunden. Her understreges det, at der har været en løbende dialog om projektet i en længere periode, uden at forholdet omkring HOFORs ledning på noget tidspunkt er blevet nævnt.

I forhold til rådighedsindskrænkningen er det vores forståelse, at HOFOR vil anlægge ledningen enten ved ekspropriation eller ved aftale på ekspropriationslignende vilkår. Det fremgår således ikke om udgangspunktet vil være gæsteprincippet, således HOFOR efterfølgende vil skulle bekoste en omlægning, hvis det måtte blive nødvendigt.

Det fremgår desuden af materialet, at HOFOR vil kræve en midlertidig arealerhvervelse af grunden, hvilket betyder, at "(...) der typisk vil være tale om en overtagelse af den fulde brugsret, fx til arbejdsarealer i hele anlægsperioden mod betaling af en leje for brugsretten."

Udover at dette vil konflikte med udvikling af grunden, parallelt med ny lokalplan, gives samtidigt indsigelsen mod den midlertidige arealerhvervelse mv. Og ikke mindst et sådant anlægsarbejde kan blive betragtet som en kommerciel udnyttelse af grunden, hvilket kan være i strid med den tinglyste servitut på grunden.

Kirk Kapital er ikke afvisende for en nærmere dialog, men må afvise anvendelsen af matrikel 5873b, som ønsket i fremsendte skrivelse af d. 20. december 2024.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Kommunens spildevandsplan har ikke været bekendt med den lokalplansanmodning, der henvises til i høringssvaret, da den endnu ikke fremgår af kommunens interne kort for lokalplaner på vej. Derimod erstatter A4.10 et tidligere projekt, K1.88, i spildevandsplanen, der blev vedtaget i foråret 2023 og havde samme tracé, nemlig HOFORs fjernvarmetunnel. Forvaltningen har videresendt høringssvaret til HOFOR, der meget gerne vil indgå i en dialog med ejer af matrikel 5873b.

Spildevandsplanen har videresendt høringssvaret til Visitationsteamet i Klima og Byudvikling til orientering.

B.130 Tillæg 7 til lokalplan 301 Ørestad Nord

Der er afgivet 2 høringssvar om projektet, heraf 1 fra lokaludvalg 1 fra Miljøpunkt.

Amager Vest Lokaludvalg

Høringssvar (HS 13):

Tillægget tager udgangspunkt i, at Borgerrepræsentationen forventes i 2026 at vedtage en lokalplan for tillæg 7 til lokalplan 301 for Ørestad Nord med mulighed for at bygge boliger samt indrette til serviceerhverv, kommunale forvaltninger og med parkeringskælder under hele matriklen.

Spildevands- og afløbsmæssigt indrettes med separatkloakering til skel. Dvs. kloakvand for sig og regn- og overfladevand for sig. Fra skellet ledes begge spildevandstyper via pumper på Kløvermarken blanded til Lynetten. For den del af regnvandet, der falder på tagene af bygningerne, kan det efter aftale med Vandlauget ledes direkte i de åbne kanaler i Ørestad Nord.

Lokaludvalget finder håndteringen af vandet fra matriklen fornuftig, idet der i separatkloakeringen er tale om at forberede en dobbelt kloakering i byen. Ved kloakering på sådanne store bebyggelsesområder, som i det foreliggende tilfælde, finder Lokaludvalget det oplagt at opfordre kommunen til at være opmærksom på anvendelse af overfladevand til toiletskyl og i rengøringsøjemed i husholdningerne, hvilket vil være med til at reducere udledningen af spildevand.

Miljøpunkt Amager

Høringssvar (HS 17):

Tillægget tager udgangspunkt i, at Borgerrepræsentationen forventes i 2026 at vedtage en lokalplan for tillæg 7 til lokalplan 301 for Ørestad Nord med mulighed for at bygge boliger samt indrette til serviceerhverv, kommunale forvaltninger og med parkeringskælder under hele matriklen.

Spildevands- og afløbsmæssigt indrettes med separatkloakering til skel. Dvs. kloakvand for sig og regn- og overfladevand for sig. Fra skellet ledes begge spildevandstyper via pumper på Kløvermarken blanded til Lynetten. For den del af regnvandet, der falder på tagene af bygningerne, kan det efter aftale med Vandlauget ledes direkte i de åbne kanaler i Ørestad Nord.

Miljøpunktet finder håndteringen af vandet fra matriklen fornuftig, idet der i separatkloakeringen er tale om at forberede en dobbelt kloakering i byen. Ved kloakering på sådanne store bebyggelsesområder, finder miljøpunktet det oplagt at opfordre kommunen til at være opmærksom på anvendelse af overfladevand til toiletskyl mm i husholdningerne, hvilket vil være med til at reducere udledningen af spildevand.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvarene

De to høringssvar er enslydende og besvares derfor samlet. Forvaltningen tager høringssvaret til efterretning, men finder ikke at det giver anledning til at ændre i planteksten.

B.132 Midlertidig indsats til forebyggelse af øgede overløb i forbindelse med byudvikling i Tingbjerg

Der er afgivet 2 høringssvar om projektet, begge fra lokaludvalg.

[Brønshøj-Husum Lokaludvalg](#)

Del af høringssvar, der vedrører projektet (HS15):

Vedr. midlertidig indsats i Tingbjerg

I forhold til Tingbjerg rummer plantillægget ingen konkrete detaljer om HOFORs planer om at undersøge og implementere en midlertidig foranstaltning, der kan sikre, at spildevandsoverløbene fra Tingbjerg til Fæstningskanalen og Utterslev Mose i perioden frem til, at Tingbjerg er separatkloakeret om ca. 5 år, ikke overstiger de nuværende mængder af overløbsvand. De nuværende mængder (2023) fra UM26 alene er beregnet til 25 årlige hændelser med i alt 8500 m³ som løber direkte ud i mosen.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

HOFOR er i samarbejde med forvaltningen ved at finde en løsning, der sikrer at Udviklingsplanen for Tingbjerg / Utterslevhuse kan fortsætte med den ønskede og planlagte byfortætning af Tingbjerg, uden at de afledte yderligere vandmængder giver anledning til øget risiko for overløb til Fæstningskanalen eller Utterslev Mose. Arbejdet går godt, og HOFOR planlægger i en midlertidig periode at anvende den ekstra, kombinerede kapacitet af de nye og gamle kloaksystemer, så det derved undgås at byfortætningen medfører ekstra overløb fra fælleskloakken til Utterslev Mose. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på baggrund af høringssvaret.

[Vanløse Lokaludvalg](#)

Del af høringssvar, der vedrører projektet (HS19):

Projektet i Tingbjerg sikrer adskillelse af kloakvand og regnvand. Regnvandet ledes til Fæstningskanalen, hvor det kan betyde, at der tilledes mere vand til Harrestrup Å nedstrøms mod Vanløse.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Forvaltningen kan oplyse, at regnvand der ledes fra Tingbjerg til Fæstningskanalen vil strømme videre til Utterslev Mose. Forvaltningen har herudover ingen bemærkninger til høringssvaret, og der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på baggrund af høringssvaret.

B.133 Separatkloakering af Kløverparken

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

By & Havn

Høringssvar (HS18):

B&H er ejer af arealer i den sydøstlige ende af projektområdet samt en række tilgrænsende arealer, herunder Prøvestenen. B&H ser positivt på, at kloakeringen af området forventes at indgå som en del af den samlede planlægning under plantillæg A3.7, samt at eventuelle fremtidige ændringer af Prøvestenskanalen så vidt muligt inddraget i planlægningen. Separatkloakering for Refshaleøen og Quintus bør ligeledes indtænkes. Under "Plan" omtales et kommende HOFOR anlæg til rensning og forsinkelse af regnvand for området. Det ønskes præciseret, hvilken størrelsesorden af arealbehov til rensning og forsinkelse, der skal forventes. B&H ser frem til at indgå i den anførte grundejerdialog om fastlæggelse af konkret placering og arealbehov. Zink og kobber nævnes som stoffer, der forventeligt vil være nødvendigt at begrænse ved kilden. Det anbefales, at et eventuelt forbud mod anvendelse af visse byggematerialer, der kommer i kontakt med regnvandet, ikke ønskes at begrænse anvendelse af evt. fremtidige bæredygtige byggematerialer.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Forvaltningen tager bemærkningen til efterretning. Forvaltningen og HOFOR vil inddrage By & Havn i planlægningen. Med hensyn til arealbehov for renseforanstaltning kan dette ikke præcist fastsættes på nuværende tidspunkt, men det vil indgå som en del af planlægningen.

Forvaltningen har forståelse for By & Havns ønske om at begrænse brugen af visse materialer, for at kunne mindske behovet for at rense regnvand lokalt, men finder ikke at der er hjemmel til at forbyde anvendelsen af godkendte byggematerialer.

K1.70x.1 Supplerende arealreservationer til Svanemøllen Skybrudstunnel

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

Bispebjerg Lokaludvalg

Høringssvar (HS12):

Her er tale om en ganske lang liste af matrikler, hvor nogle bliver midlertidigt og andre permanent berørte. Det er uklart for lokaludvalget, hvad dette indbefatter og hvordan de bliver berørt. Er der alene tale om offentlige matrikler, eller er der også private matrikler (eks kolonihaver), som bliver berørt? Og i hvilket omfang, og sætter det en begrænsning på deres brug af grunden? Lokaludvalget har gjort kolonihaveforeningerne opmærksom på høringen, men vi ønsker også en

klarere udmelding fra TMF/HOFOR om, hvordan disse matrikler bliver berørt,- med mindre det udelukkende handler om kommunalt ejede matrikler.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Forvaltningen har bedt medarbejdere fra HOFOR og Novafos, der arbejder med projektet for Svanemøllen Skybrudstunnel, om at kommentere dette høringssvar.

HOFOR og Novafos har oplyst, at udførelsen af projektet er betinget af en VVM-tilladelse fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Inden VVM-tilladelsen kan meddeles, kommer en omfattende miljøkonsekvensrapport i 8 ugers offentlig høring. I denne vil specifikke forhold blive uddybet – fx byggepladsudbredelse, støjforhold mm.

Skybrudstunnelen bliver anlagt 10-30 meter under jorden på en sammenlagt 10 kilometer lang strækning. Langs tunnelstrækningen bliver der udgravet 16 store skakte, dvs. mange meter brede og dybe udgravninger, som tunnelarbejdet foregår igennem. Her bliver der indhegnede byggepladser i al den tid, tunnelarbejdet står på. Der hvor der primært vil være gener for naboer, er ved de store skakte, hvor der vil være gener i form af øget trafik og støj i en årrække. Projektet forsøger dog at gøre anlægsarbejdet så skånsomt og tåleligt for naboerne som muligt.

Ift. kolonihaverne mellem Lersø Parkallé og Lyngbyvejen, vil disse særligt blive berørt ved at tunnelarbejdet fra skakten på Lersø Parkallé forventes at vare ca. 5 år.

Herudover henviser HOFOR og Novafos til kortet i nedenstående link, hvor man har mulighed for at zoome ind og se hvor der ligger skakte og hvor ledningsføringen bliver. På den måde kan lokaludvalget se hvilke områder og konkrete matrikler der berøres.

Kort: [Svanemøllen Skybrudstunnel | Skybrudssikring i København](#)

Det skal i øvrigt nævnes, at listen af matrikler nævnt i spildevandsplanens 2025-tillæg udgør de ejendomme, hvor der foretages nye eller opdaterede forventninger til matrikelpåvirkninger i forhold til matrikelpåvirkninger anført i projekt K1.70x vedtaget i Projekttillæg 2023. De forventede påvirkninger af 2023-tillæggets øvrige matrikler (der ikke er nævnt i 2025-tillægget) er derfor stadig gældende i supplerement til 2025-tillægget.

K1.89X Justering af K1.89 Hans Tavsens Park VEL26

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

Nørrebro Lokaludvalg

Høringssvar (HS 9):

Lokaludvalget er tilfredse med, at forvaltningen retter planen, så der ikke opkræves 11-12.000 kr. pr. boligenhed i AB JoJo (samlet omkring 6 mio. kr.), efter vores miljøpunkt gjorde forvaltningen opmærksom på, at der kunne laves en helt simpel afkobling til parken ud fra de eksisterende nedløbsrør. Fejlen er på den måde et godt eksempel på, at forvaltningens arbejde med projektet har været baseret på skrivebordsarbejde og dyre konsulenter, og har været uden megen relation til de faktiske forhold og hvordan opgaverne kan løses effektivt og billigt.

Nørrebro Lokaludvalg forholder sig fortsat skeptisk til, om der er et reelt behov for den planlagte volumen i Hans Tavsens Park. Vi og vores miljøpunkt har helt fra 2015 gjort opmærksom på, til forvaltningen og i hurtiggruppen for projektet, at analyseforudsætningerne var forkerte (vand hen over Metroforpladsen, stor afstrømning fra Assisstens til Hans Tavsens Park, hul i den fredede mur til kirkegården, store mængder vand i 90 graders sving ind fra Jagtvej, mulighed for at vand løber opad til Hans Tavsens Park fra Hørsholmsparken mm.).

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Forvaltningen tager høringssvaret til efterretning, men finder ikke at det giver anledning til at ændre i planteksten. Planteksten omfatter kun en justering af en del af projektet, nemlig aflysningen af de forventede påbud for seks matrikler. Spildevandsplanen har sendt høringssvaret omkring lokaludvalgets skepsis i forhold til det generelle projekt videre til projektleder.

K1.96 Skybrudsprojekt, Lersø Parkallé, BIR 9.4

Der er afgivet 2 høringssvar om projektet, begge fra lokaludvalg.

Bispebjerg Lokaludvalg

Høringssvar (HS 12):

- 1) Vi mener, at projektet giver god mening på grund af topografien.
- 2) Vi er tilfredse med de foreslåede tiltag for at advare trafikanter, hvis vejen er spærret på grund af Skybrud. De skal helst iværksættes straks ved et skybrud, så optimistiske biler ikke fanges i vandmasserne. Vandet kan stige meget hurtigt.
- 3) Vi henleder opmærksomheden på, at der er ganske få veje, som krydser S-ringbanen, og giver adgang til Indre by (det drejer sig om Lyngbyvejen, Lersø Parkalle, Tagensvej, Frederikssundsvej og Borups Allé). Derfor er det vigtigt, at viadukten ryddes for vand, så snart skybrudshændelsen er overstået, så der kan komme passage igen.

Nørrebro Lokaludvalg

Høringssvar (HS 9):

Lokaludvalget mener fortsat, at det er et omkostningseffektivt og fornuftigt projekt, hvor vi bruger sensorteknologi og eksisterende vej anlæg til at tilbageholde vandet, så det ikke gør skade på bygninger og andet. Med de foreslåede advarsler til bilisterne, så er det en fornuftig ordning.

Lokaludvalget undrer sig over, at den foreslåede løsning med sensorer til varsling af forøget vandstand ikke kan bruges af Vejdirektoratet til Lyngbyvej-oversvømmelserne (det har Vejdirektoratet meldt ud, at de ikke kan). Vi vil foreslå forvaltningen at oversende resultaterne af projektet til Vejdirektoratet, når det er i drift, så de kan se, at det virker.

Under projektområdet ligger Lersøledningen-kloak, hvor der hver dag drænes 1.200 m³ forholdsvist rent grundvand ind i kloakken, hvilket belaster både kloak og rensningsanlæg Lynetten (jf. notat fra HOFOR). Lokaludvalget ønsker, at vandet afkobles fra Lersøledningen og i stedet føres op i Lersøparken til rensning, inden udledning til Lygte Å, Ladegårdsåen og Søerne (Bispebjergs projekt Lersølkilden).

Forvaltningens bemærkninger til høringssvarene

Forvaltningen tager bemærkningerne til efterretning og videreformidler dem til HOFOR, som er ansvarlige for at tømme viadukten efter endt skybrud. Forvaltningen kan ikke forholde sig til hvorvidt statslige myndigheder etablere lignende løsninger på deres veje, men vil gerne dele oplysninger med Vejdirektoratet.

Forvaltningen er bekendt med ønsket fra lokaludvalget om at anvende vandet der ledes til Lersøkilde anderledes, og er i dialog med HOFOR om muligheden for en evt. fremtidig løsning.

K1.97 Skybrudsprojekt, Tryggevej og Vanløse Skatebane, KV43

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

Vanløse Lokaludvalg

Høringssvar (HS 19):

Anlægget ved Jyllingevej (skaterbanen) omfatter opsamling af skybrudsvand fra den nordlige del af Vanløse, mens arbejdet med skaterbanens retablering er sikret kommunal finansiering.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Forvaltningen tager høringssvaret til efterretning, men finder ikke at det giver anledning til at ændre i planteksten.

K1.101 Peder Lykkes Vej AM22

Der er afgivet 3 høringssvar om projektet, heraf 1 fra lokaludvalg, 1 fra Miljøpunkt og 1 fra en grundejer. Høringssvaret fra lokalvalget og miljøpunktet er enslydende og besvares derfor samlet.

Amager Vest Lokaludvalg/ Miljøpunkt Amager

Høringssvar (HS 17):

Umiddelbart virker projektet som om, at det stærkt trafikerede vejkryds Amagerfælledvej/Røde Mellemvej og Peder Lykkes Vej/Grønjordvej skal indrettes til åbent bassin for opsamling af opstuvet vand fra kloaknettet og overfladevand fra lokalområdet i et omfang af indtil 10.000 m³ i 40 cm dybde i en skybrudssituation. Vandet skal dermed forhindres i at løbe ud til siden og ind på Grønjordskollegiets grønne områder og sive ned i jorden, hvor det medfører, at der trænger vand ind i kælderens på kollegiet.

I miljøpunktet er vi af den opfattelse, at kollegiet kan skybrudssikres på anden vis, end ved at fylde et stærkt trafikeret vejkryds med opstuvet vand i måske indtil flere døgn, med trafikgener til følge. Andre boligejendomme indrettes med højvandslukke, omfangsdræn, brønde og pumper. Løsninger som kollegiet også må kunne anvende.

Miljøpunkt Amager har bemærket at oplandet har status som fælleskloakeret. På sigt ser miljøpunktet gerne at oplandet bliver separatkloakeret, eller at der findes overfladeløsninger/nedsivning, der sikrer at regnvand ikke belaster kloakken unødigt.

Endelig skal vi gøre kommunen opmærksom på, at der ved vejkrydset og på hjørnet af Amagerfælledvej og Grønjordsvej på August Schade grunden er indrettet en stor underjordisk tilbageholdelsestank for kloakafløbsvand, og som det ville være naturligt at se i en sammenhæng med en løsning i forbindelse med dette projekt.

Grønjordskollegiet – grundejer

Høringssvar (HS11):

Vi har gennemgået det foreslåede projekt og har følgende bemærkninger:

1. Udkørsel til de pågældende veje:

Det kan blive et problem i fremtiden, hvis man ønsker at bygge og have udkørsel til en af de pågældende veje. Vi foreslår derfor, at der tages højde for dette i planlægningen, så trafikken ikke bliver for stor, hvis der skal være indkørsel via Hegningen.

2. Adgang til arealet:

Vi foreslår, at det overvejes, hvad projektet vil betyde for adgangen til arealet, hvis vi ønsker at åbne det fremover.

3. Medfinansieringsprojekt og ekspropriering:

Vi bemærker, at projektet er et medfinansieringsprojekt, men vi er usikre på, hvad dette præcist omfatter, især når der også er tale om ekspropriering. Vi forudsætter, at udgifterne i forbindelse med eksproprieringen afholdes af kommunen.

Vi håber, at vores bemærkninger vil blive taget i betragtning i den videre planlægning af projektet.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvarene

Høringssvarene er videregivet til projekter, som i løbet af foråret vil kontakte kollegiet, inden den endelige projektudformning. Forvaltningen bemærker at projektet ikke alene har til formål at sikre kollegiet og at vandets opholdstid forventes at være under 24 timer. Desuden skal det bemærkes at forvaltningen og HOFOR er bekendt med det rørbasin der henvises til samt at der ikke er planer om at separere yderligere i området. Der er tale om et medfinansieringsprojekt der finansieres af HOFOR og udføres af Københavns Kommune. Projektet vil inddrage grundejer med hensyn til hvilke evt. begrænsninger det lægger på deres ejendom, inden projektets udførsel.

K2.53 Grønne veje i Grundejerforening Forfatterkvarteret

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

Borger

Høringssvar (HS1):

Da vi ikke er en virksomhed, men en privat bolig med to ejerandele, er dette vist irrelevant, medmindre vi ikke forstår noget som helst? I stueetagen er vores arealandel (egen have og fælles indkørsel til ejendommen) så lille, at det ikke giver mening at okkupere noget, hvis vi skal have adgang til vor egen bolig.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Høringssvaret er taget til efterretning. Der er tale om et projekt som udelukkende bliver udført på vejarelaet og som når det er udført ikke vil betyde noget i forhold til adgang til ejendomme. Høringssvaret giver ikke anledning til at ændre i planteksten.

K2.54 Grønne veje i Grundejerforening Fruebjergvej

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

Bispebjerg Lokaludvalg

Høringssvar (HS12):

1) Der er tale om et mindre indgribende og ret sympatisk projekt.

2) Projektet udføres på en privat fællesvej, som angiveligt ejes af Københavns Kommune. I lokaludvalget kender vi ikke til Grundejerforeningen Fruebjergvej, og den kan ikke engang googles. Af samme grund har vi ikke kunnet informere den pågældende grundejerforening. Men på grund af projektets lidet indgribende karakter har vi ikke yderligere bemærkninger.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Forvaltningen tager høringssvaret til efterretning, men finder ikke at det giver anledning til at ændre i planteksten.

R2 Udløbsledningen U1 fra Renseanlæg Lynetten - analyse af muligheder for fremtidig udledning

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

By & Havn

Høringssvar (HS18):

Den påtænkte analyse vedrører B&H's areal indenfor og øst for Lynetteholms perimeterdæmning, der færdigetableres i 2026 og over en længere årrække vil blive opfyldt med overskudsjord fra bygge- og anlægsaktiviteter i København. B&H ønsker, at løsningskoncepternes konsekvenser for jordpåfyldningen og eventuel kommende bebyggelse, herunder restriktioner på pælefundering, belyses ved analysen. B&H bedes inddraget i analysearbejdet.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Forvaltningen har videresendt høringssvaret til Biofos. Biofos har oplyst, at de allerede er i dialog med By & Havn om projektet, og at de vil fortsætte dialogen fremadrettet. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

R3 Omlægning af nødoverløb fra Renseanlæg Lynetten

Der er afgivet et høringssvar om projektet.

By & Havn

Høringssvar (HS18):

Plantillægget vedrører omlægning af BIOFOS's nødoverløb. Det fremgår, at ledningen overvejes placeres ved det sydvestligste hjørne af Lynetteholms perimeterdæmning, men at der ikke er taget stilling til præcis linjeføring mm. Lynetteholm etableres og ejes af B&H. Etablering af ledningen på B&H's areal forudsætter således, at der indgås af aftale om detailplacering, konstruktionsmetode, tidsplan mm. B&H står til rådighed for dialog til fastlæggelse af en endelig løsning.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvaret

Forvaltningen har videresendt høringssvaret til Biofos. Biofos har oplyst, at de allerede er i dialog med By & Havn om projektet, og at de vil fortsætte dialogen fremadrettet. Der er ikke foretaget ændringer i spildevandsplantillægget på denne baggrund.

Generelle bemærkninger

Af de indkommende høringssvar, er der 3 som ikke er tilknyttet specifikke projekter, men hvor bemærkningerne har generel karakter eller hvor der ingen bemærkninger er. De generelle høringssvar med bemærkninger er afgivet af Vesterbro Lokaludvalg og Østerbro Lokaludvalg.

Østerbro Lokaludvalg

Høringssvar (HS 8):

Østerbro Lokaludvalg ser med bekymring på, at der kommer færre træer som følge af Plantillæg 2025. vi ønsker mere natur i byen, og vi håber derfor også, at der frem mod de endelige projekter vil blive undersøgt muligheden for, at der kommer flere træer i byen, og at der tænkes maksimalt biodiversitet ind i projekterne.

Desuden foreslås det, at der bør føres vand fra Lersøen til Fælledparken for at sikre friskere vand i søen i Fælledparken.

Vesterbro Lokaludvalg

Høringssvar (HS 26):

Dog vil lokaludvalget bemærke, at der mangler en afklaring af skybrudsprojekt Enghaveparkens opkobling på Belvedere-kloakken ved Enghave Plads og skybrudsprojektet på Enghave Plads.

Forvaltningens bemærkninger til høringssvarene

Angående bekymringen for at der kommer færre træer vil forvaltningen gøre opmærksom på, at der planlægges at plante nye træer svarende til det antal træer der vil blive fældet. I øvrigt søger forvaltningen og HOFOR at fælde færrest muligt træer i forbindelse med projekterne.

I forhold til forslaget om vandføring fra Lersøen til søen i Fælledparken, har forvaltningen ikke tidligere hørt om projektet, men tager forslaget til efterretning.

Angående Enghaveparken oplyser HOFOR at selvom Carlsberg Byens regnvand nu bliver forsinket i Enghaveparken, så det ikke direkte belaster Belvedereledningen under kraftig regn, ville vi nok få mere gavn af det store volumen i Enghaveparken, hvis der blev ledt mere vand derind fra Belvedereledningen. Men HOFOR har ingen umiddelbare planer om at lede fællesvand fra Belvedereledningen direkte ind i parken, bl.a. også fordi modellerne nu viser mindre oversvømmelser. Desuden vil Kalvebod Skybrudstunnel afhjælpe problemer i området yderligere, når den bliver taget i drift i 2027.

Kapitel 4. Sammenfattende vurdering

Forvaltningen har gennemgået de indkommende høringssvar, med input fra HOFOR. Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i Plantillæg 2025. Forvaltningen anbefaler at alle projekter forbliver i spildevandsplantillægget og at det vedtages af Teknik og Miljøudvalget.